

СВОБОДА

РІК XX. ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 15-ГО ЛЮТОГО 1912. ЧИСЛО 7.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, FEBRUARY 15, 1912. No. 7.

Новинки.

¶ Остра зима. Сьогорічна зима в північній Америці досягнула мабуть свого вершка в кількох останніх днях минулого тижня. Такої незвичайної студи не затирили тут найстарші люди. Кріпкі морози розпаножилися не тільки в північних частинах Америки, але сягнули далеко на полудне, аж до міста Нью Орліне в Луїзіані. Коли прим. з названого міста доносять про „killing frost“ (убійчий мороз), який панував там минулої суботи, то щож доперва треба думати про околиці, висунені на північ! В столиці ньюйорського стейту, Албані, термометер вказував 10 степенів нижче нуля (після Фаренгайта), а в місті Кантон, Н. Й. аж 22 степенів понизше зера. Се робить 54 степенів вище після Фаренгайта, або 30 степенів після Цельсія. Не диво отже, що такий сильний мороз не остав ся без відповідних наслідків. Одно з пяти великих канадійських озер, а іменно озеро Висше (Superior) покрито ся грубою верствою льоду від одного берега до другого, чого ще мабуть за людської пам'яті ніколи доси не було. Позамерзли не тільки малі, але і всі великі сплавні ріки, через що мусіла перервати ся на довгий час оживлена водна комунікація. Замерзла навіть при своїх берегах велика ньюйорська затока так, що найбільші атлантійські пароходи мусять ждати цілими годинами, заки їм удасть ся по довгих короводах причалити до берега. Невимовна студія держить людей по домах і не дозволяє їм виткнути носа поза двері своєї хати. Хто мусить вийти з дому, не може вдержати ся довго на дворі вертає як найскорше домів, або шукає по дорозі якогось иншого захисту. Міські приютя в Нью Йорку переповнені убогими людьми, які не мають за що закупити доволі палива, щоби ogrіти свої скромні житла. Поліція вештає ся заодно на улицах і вишериує замерзлих та перемерзлих, відвозячи одних до трупарні, а других до шпиталю. Один парубок (так подають ньюйорські часописи) був дуже перемерз, а не міг нігде дихати ся до якогось дому, щоби ogrіти замерзле тіло. Рішив ся отже поповнити якийсь злочин. Підніс в улиці камінь і шпурнув ним з усеї сили в велике виставове вікно одного skleпу. Явив ся сейчас полісмен і завів „злочинця“ на найблизшу поліційну стацію. Тут парубок добродушно признав ся, що розбив шибку умисно, аби тим робом знайти ся в теплій вязниці. Одного знов мужчину надбав полісмен в Нью-

арку на хіднику з примерзалими до камінної плити вусами. Він осторожно розбив лід з вуз бідолаха, а відтак підніс його з землі і відставив до шпиталю. — Метеорологічне бюро з Вашингтону доносить, що сі кріпкі морози покінчать ся вже „сего тижня“. Поживемо, побачимо...

¶ Катастрофа в Нью Йорку. Около 5-тої години рано минулої неділі пукла в горішній частині Нью Йорку (на розі Вест Енд евіню і 97-ої улиці) головна водопроводна рура, а відтак рура, розпроваджуюча по домах сьвітляний газ. Наслідки сеї подвійної катастрофи були доволі сумні, бо газ запаморочив мало не на смерть 9 осіб, а вода затопила в одній стайні 17 коней. Крім того знищила вода кільканайцять автомобілів, які находили ся на складі в тім самім будинку, що й стайня. Ся стайня і той склад автомобілів були положені в сутерінах о кількайцять стіп нижше рівня улиці. Девять запаморочених газом осіб з великою бідою привернено опять до життя. Мешканці сусідних домів: мужчини, жінки і діти мусіли довше як годину мерзнути на улицах, заки розійшла ся убійча вонь газу і заки поліція дозволила їм вернути без нараження їхнього життя до опущених помешкань.

¶ Динамітарська конспірація. З Індіанapolis доносять, що правительство видало акт обжаловання проти 54 провідників робітничої юнії, які замішані в аферу відомих братів Мак Намарів, що то динамітом висаджували в повітря усякі залізні конструкції. Один з таких обжалованих лідерів має бути в Бостоні, по кількох в Нью Йорку, Клівленді і Детроїті, найменше пять в Шікаго, по одному в Пеорії, Ст. Люїс, Канвас Сіті, Нью Орліне, Філадельфії, Мілвокі, Гардфорд, Бофало і Сінсінаті, а около пять в Індіанapolis. Усіх тих 54 людей мали арештувати в середу, дня 14 с. м. Чи вони справді винуваті і чи знають щонебудь про товариство динамітарів — покаже ся доперва при розправі.

¶ Не міг вдержати. Карло Гофман служив при ньюйорській поліції через 9 літ і через весь той час його начальство було з нього цілковито вдоволене. Минулої неділі сповняв Гофман свою службу на 125 улиці. Величезна студія приневолити його виречи ся поліцейського стану. Посинілий і закостенілий від морозу, прийшов Гофман на найблизшу поліційну стацію, і віддаючи поручникови поліції свою палку й відзнаку, сказав: „Я вже довше не годен вдержати! Якби хто відважив ся три-

мати собаку на такім морозі через цілу годину, то його безперечно строго за се вкарали-б. Я довше не можу!“ Поручник став його потішати, що зима вже на укінченню, що він не повинен резигнувати зі свого становища, але перемерзлий полісмен був непотішений. Пішов сейчас домів і розхорував ся так, що жінка й кількоро дітей побоюють ся о його жите.

¶ Задля кусника хліба. Двайцятьлітня жінка, Катерина Долінс з Філадельфії, хоче продати свою двомисячну дитину якійсь католицькій родині за 600 доларів. До сього незвичайного кроку приневолити бідну матір крайня нужда. Катерина віддала ся перед двома роками за робітника Росіянина. Він стратив свою роботу, а коли не міг знайти ніякого заняття, вернув до Росії. Жінка пішла ждати до свого брата, але і той опинив ся недавно на бруку, стративши своє заняття. Щоб не умерти голодовою смертю, рішила ся нещасна мати прийти до гроший ціною рідної дитини.

¶ Оригінальна пімста. В місті Савт Норвок, Конн. зібрало ся минулого понеділка на нараду 300 делегатів, які репрезентували тогариство тверезости з цілого стейту Коннектікот. Конференція відбувала ся в одній величезній галі, яку обслуговував сторож, що любив собі трошки підпити, або иншими словами: був власне „приятелем“ того „дару божого“, якому виповіли війну прогібіціоністи. Нарадами згаданих делегатів загриз ся бідачиско сторож до тої степені, що „закропив ся“ до нестями. Се мало такий наслідок, що в бойлері погас огонь, на салі понесло проймаючим холодом і делегати усі до одного вийшли „гріти ся“ на улицу. Довідав ся про сей „казус“ один стейтовий урядник. Він пішов до пивниці, розложив під бойлером (паровим кітлом) сьвіжий огонь, розігрів салю і стягнув назад усіх делегатів, які докінчували свої наради вже без ніякої перешкоди. Осьтак „пімстив ся“ каменичний сторож над ворогами алкоголічних напиків, над ворогами, що зійшли ся сьпівати „вічну пам'ять“ усім тим трупкам, яких він в своїм житю ніколи не цурав ся...

¶ Лист причиною епідемії. 15 процент питомців бостонської колегії Кларка (Clark's College) занедужало на запалення горла. Настоятелі сього інститута почали слідити за причиною сеї заразливої недуги і, між иншим, стали переглядати переписку студентів. Підчас того один студент признав ся, що дістав лист від своєї любки, яка живе в місцево-

сти, заражений під пору епідемією запалення горла. Він сей лист поцілував і зараз після того занедужав. Від него заразили ся й инші питомці. При докладній обсервації сього листа лікарями показало ся, що він був справді переповнений заразками сеї пошестної недуги. От і новий доказ, що всяке ціловане є дуже негігієнічне і що сей звичай повинно ся зовсім занехати.

¶ Звіт публічної бібліотеки в Нью Йорку. Від часу, як отворено новий будинок публічної бібліотеки в Нью Йорку при 42 улиці і 5-тій е-вені, т. є від дня 23. мая м. р. до дня 12. лютого с. р. відвідало сю бібліотеку 1,658.376 осіб. Число читачів виносить 246.950; 43.970 у філіях Астор і Ленокс, а 202.980 в головнім будинку.

¶ „Оса“. Під таким заголовком став виходити у Львові новий український, гумористично-сатиричний двотижневник, ілюстрований. Перше число мало вже появили ся з початком місяця лютого с. р. Піврічна передплата 3 К. Редакція і адміністрація „Оси“ містять ся у Львові, при ул. Войцехса ч. 8 а.

¶ Росія готує ся до війни з Австрією! Одна з львівських часописий принесла таку сензаційну телеграму з Петербурга: В тутешніх військових кругах зовсім поважно обговорюють воєнну задирку між Росією і Австрією, яка має вибухнути вже з початком весни. В сій справі візвано телеграфічно до міністерства війни губернатора Скалона, начальника варшавського генерального штабу і сьвіжо іменованого залізничного начальника мобілізаційного відділу. Наради в міністерстві війни відбувають ся довірочно. Про воєнний настрій, який настав в міністерстві війни сьвідчить також скорі розіслане до гарнізонів київської і варшавської губернії окремих ревізійних комісій, які мають задачу перегляд складів і військових магазинів.

¶ Колізія на морю. З Нагасаки, Японія, доносять, що дня 13. с. м. стовкли ся на морю два японські пароходи, Риога Мару і Морі Мару, наслідком чого утопило ся 46 осіб з залоги і пасажирів.

¶ В Нью Йорку, заходом читальні ім. Т. Шевченка, відбудуть ся дня 18-го лютого Декляматорські Вечерниці, отримані з відчитом і з рухливими образами в гали парох. ч. 28 Е. 7-ма ул. Початок о годині 6. вечер. Вступ (крісла) 25 цт.

КОЗАЦЬКА ПОМСТА.

Оповідане з козацької старовини.

I.

Хочби ви і знали Красноставці на правобережній Україні, то вони тепер не те, що у давнину. Тепер усе на світі перемінило ся, переіначилось, а з колишніх Красноставців то тільки і слави, що став великий розлогий остав. А і того ставу не тільки тепер, що колись-то, та й не такий глибокий. З дебільшого комисем поріс, а то і висох в часті.

В давнину тут було инакше. Став був ширший і більший, а ціла околиця поросла старим дубовим лісом з великими та глибокими балками, в яких могло кілька сотень людей враз з кіньми скрити ся. — За ставом стояв тут в давнину пишній кам'яний замок пана Овруцького. Замок околений високим муром та глибоким ровом з того боку, де не було ставу, з відкілья запливала вода у той рів. У тім красноставецьким лісі починаєть ся наше оповідання. О тім Красноставчани, хоч і саме село не на тім місці стоїть, добре тямлять. Столітні діди показують своїм малим правнукам те місце, де стояв панський замок. Оповідають, що остали там ще глибокі темні муровані льохи, а в них і скарби заховані, та ніхто би не поважив ся за ними порпати, бо пильнує їх якась нечиста сила. Красноставчани оминають з острахом те місце, поросле буряном і терниною, а кому вже конче прийшло ся туди переходити, то хрестить ся хоч би і в день. Є і такі люди в Красноставцях, що чули у сій замковій руїні серед бурливої ночі пекольні стони, крики та зойки, наче-б кого мучили. Говорять, що це душі замучених людей так голосять, та хіба що не за собою, а за тим паном, що тут в давнину жив, та людей катував.

Та пек біди, та осина! Дух сьвятий при нас хрещених! а ми вертаймо в ту давнину яких три сотки літ від нас, в ті страшні часи народньої ровпуки і лютого гніву українського народу на панів-гнобителей, в часи нашої кривавої гайдамаччини.

Було се одної літньої ночі. Місяць вже запав, блищали тільки на блакитньому небі ясні зорі, наче-б хто дукатів розсипав. На дворі було тихо, навіть вітрець не подув. Навіть нічна птиця заснула.

Малою доріжкою красноставчанського ліса їхало двох козаків і тихо між собою розмовляли.

— То ти, Карпе, справді не знаєш, якою смертю твій покійний батько згинув.

— Не знаю. Як мені се знати? Тоді я ще дівчаком був, тай то ще не діждав кінця його кончини, бо мусів втікати перед панським гнівом. Я тільки лише тямлю, що тої страшної днини вернув покійний батько з замку якийсь не свій. Був знеможений, подряпаний на лиці, блідий, зі скаліченою рукою, з якої кров йшла. Мама питає: „що тобі, Петре, сегодня приключило ся?“ — Нічого, каже, приходу з конем мав. Чортівський кінь, трохи мене не роздавив. Не міг мене з сідла скинути, так впав враз зі мною на землю, притолочив мене, та кричав, чортова твар, мов свиня. Я ледви зидобувсь з під нього, косий собі нагнав та руку скалічив“...

— Дати тобі їсти? питає мама...

— Чогось не хочеть ся.

І сів батько кінець стола, спер голову на руки і чогось важко задумав ся. А я сиджу біля печі на землі, та дивлю ся на батька. Мені жаль

стало, що батько не взяв мене на коліна, не поіграв ся зі мною, а то і не глянув сим разом на мене. Та не було мені часу заплакати, бо в тій хвилі счинив ся під нашою хатою якийсь гамір.

— Ох, лишенько, панські гайдуки йдуть.

А у нас, коли було хто кликнув: панські гайдуки йдуть в хату, то те саме, як би казав: татари йдуть.

Батько прокинувся з задуми і підвів голову.

Війшли гайдуки в хату, вхопили мов чортяки мого батька тай вивели. Батько мов неживий, не обороняв ся. Мама стала голосити та не давати. Її потягнув гайдук нагайкою по плечах, аж кров крізь сорочку виступила, а другий штовхнув кулаком в груди. Вона впала на землю, а батька повели на замок. Я страх налякав ся і цілий задубів.

За батьком побігла і мама, а я став плакати. За якийсь часок вбігає в хату Прокіп Верета, побратим мого батька, а мій хрестний отець, і хопив мене на руки.

— Втікаймо, каже, Карпе, бо біда буде. Він поніс мене затилками, огородами, аж заніс мене до ліса, де ми тепер є. Тепер віз мене за руку, бо аж задихав ся несучи мене. Ми ввійшли в таку гушавину, в якій я ще до тепер не був. Не тямлю, як довго ми йшли, поки не зайшли в хату старого лісника Прокопа Самійленка. Я його добре знав, бо він нерозходив в нафту хату і приносив мені кришку меду. Тепер вони щось пошептали між собою, і мій хрестний батько вернув ся в село, а мене оставив тут. Я плакав та рвав ся до мами. Старий заспокоював мене, як міг, дав меду, хліба, а коли се не помагало, став мене лякати гайдуками. Вони певно прийдуть і мене заберуть, коли не перестану плакати. Се помогло. Я затикав рота руками, щоб плачу не чути, поки не заснув. Не знаю, як довго я спав. Мене розбудили серед ночі. В хаті побачив я двох козаків. Один сивоусий вже, а другий молодий. Коли вони в хату прийшли, і з відкілья взялись, я не знаю. Той старий став зараз до мене підморгувати, забавляти, всміхати ся та пестити.

— Збирайсь, козаче, в дорогу, каже поїдемо...

— До тата?

— Еге-ж, до тата, до мами, — ну швидко.

Тоді я цілком зі сну очунав ся, бо заспаний був.

Мене загорнули в кожух і посадили на коня. Сивоусий козак Охрім Чепурний держав мене наперед на сідлі.

— Здоров будь, Прокопе! — гукав Охрім.

— Благослови Боже в щасливу дорогу, гукав Прокіп.

І ми поїхали лісом. Така їзда вколосила мене і я заснув.

Прокинувся я над раном, коли ми стали серед ватаги козаків. Вже було рано.

— А ти що, Охрime, хлопця придбав? чиє воно? питає отаман.

— Козацька дитина, каже Охрім... таке мале, а вже від мученицької смерті втікати мусить.

Я того всього не розумів. Від якої смерті я втікав?

Хіба-ж дід Прокіп мене вбити хотів? Він був для мене все такий ласкавий, меду мені приносив...

Щось старий Охрім не так говорить, думав я.

Побули ми там одну днину, відпочали. Я привик до козаків, вони до мене. Іграють зі мною, голублять, на коня сажають, дають пистоль в

руки, шаблю, та сьміють ся, що піднести не можу.

А мені від часу до часу нагадаєть ся мама, тай плачу.

— Не плач, козаче, кажуть до мене, не ладно козакови плакати. Ми тебе заведемо до мами, що пригорне, приголубить мов рідня, та ще й до сну заколише, пісеньку засьпіває... не журись.

Ми рушили в дорогу. Їхали цілими днями-ночами, вже не тямлю, як довго. Та мені в дорозі дуже подобалося. В степу так було гарно, соняшно, тепло. А вони, мої рідні, берегли мене мов ока в голові. Та що тобі про се говорити... хіба ти не знаєш, як наш брат дитий любить?

Завезли мене спершу до якогось зимовика, де жив старий Охрім Чепурний. Коли старий йшов в похід, то віддавав мене на Січ, між ровесників. Впрочім ніколи зі мною не розлучував ся. А було верне з відкілья, то навезе мені цілу копицю вселячи: іграшок, коників, буханців, колачів, медівників, що хоч греблю гати. А все мені говорить: „Слухай, Карпе, тями, що ти козацька дитина, що твого батька пан вбив. Тями, що ти з Красноставців, Петра Кожуха син, що з тебе має вирости козак на славу. Служи вірно товариству січовому, матері Січі. Тями, що тобі треба за батька-мученика пімстити ся. Виростеш, козаком будеш, то поїдь до Красноставців, а там розпитай за Прокопом Веретою. Він тобі хрестним батьком приходить ся. Мені передав тебе мій старий товариш, теж Прокіп, та вже не Берета, а Самійленко, — либонь вже не живе, „возьми, каже, сироту Кожушенка, та втікай, бо у мене не конче безпечно йому пробувати“. І взяв з мене слово, я його додержую і виховую тебе в страсі божім, по козацькому закону“.

Таке говорив мені старий Охрім Чепурний не раз, поки живий був — царство йому небесне та земля йому пером.

Опісля вже знаєш, що зі мною було. Я виріс і козаком став, хоч не першим, але і не послідним. І тепер пора сповнити обіт, повинність синівську, та за батька помстити ся.

— А знаєш ти дорогу в Красноставці бода?

— Ми може либонь біля Красноставців. Се неперемінно красноставецький ліс. Потрапимо до села то про все розпитаємо. Тобі, побратиме, спасибіг, що не лишив в пригоді та пімов зі мною...

В тій хвилі виїхали на край ліса. Здалека чути було лай собак. Тут либонь і село буде. За тим голосом поїхали прямо. Сьвітла ніде не було видно.

Недовзі забовваніли в темряві верби і козаки віхали в сільську вулицю. Собаки загавкали ще дуче.

— Господь знає, як за тим Веретою розпитати? говорив Карпови Максим, побратим його розглядаючись в темряві. Воно-б так найкраще було, як би ми сюди віхали непомітно, щоб жива душа про нас не дізнала ся.

Вони станули серед вулиці, незнаючи куди їхати.

По під пліт хтось надійшов. Коні форкнули і поступили на бік. Карпо нахилив ся з коня:

— Ти чоловік, чи хто?

— А хіба-ж скотина? відзиваєть ся той незнакомий, не бачиш?

— Коли-б бачив, то би й не питав — скажи будь ласка, де тут живе старий Прокіп Верета?

— А чого тобі до його треба?

— Вибачай добрий чоловіче, та я йому самому скажу, а лиш проведи...

— Недалеко і проводити, ми біля його воріт стоїмо.

З тим словом він відчинив ворота і впустив туди козаків. Зачинив опять ворота, а відтак провів козаків поза хату, де стояла стайня.

— Ось тут проведіть ваших коний, а самих у хату просимо. — Козаки позлізали з коний, підпустили попруги від сідла і повели на омацьки в стайню та поприпинали до жолоба.

— Ви коний розсідлайте — до рана може вам тут бути безпечно — я зараз коням сіна підкину.

Як з тим упорались, повів козаків в хату і застукав легко в віконце. В хаті заворушились, заговорили якісь голоси. Відтак скрикнув засув, відчинились двері, і козаки ввійшли туди.

— А се хто? питає якийсь старечий голос, бо зараз закахикав.

— То я тату, гостий Бог прислав, діло до тебе є.

Заблискали іскри від кресила, роздував ся огонь і заблимав каганець. За той час Веретенко прислонював світою віконце.

До козаків приступив старий, сивий чоловік з каганцем і став їм пильно придивляти ся.

— Не вже-ж Запорожці! — давно не видав.

— Здоровий був, батьку, чолом тобі бемо...

— Здорові будьте, панове товариство — просимо гостей сідати... ану, Ганю, вставай, та гостей приймай, гукав старий за піч, де спала невістка...

— А хіба-ж сплю? відзиває ся від печі Ганя — хіба-ж не я дверий відчинила?

— Ну, гаразд, гостий нагодувати слід...

— Не пізнаєш мене, батьку? питає мягким голосом Карпо.

Старий став ще пильніше приглядати ся Капови.

— Мої старечі очі вже недовиджують. — Мабуть вже давно тебе не бачив, коли і по голосі не пізнаю... Хто ти будеш?

— Твій похрестник Карпо...

— Кожухів син? крикнув старий... моя дитино любя — най тебе обійму — Боже, такий дівчак був, на руках малого носив, а тепер козак мов дуб... Добре, що ти приїхав, а то і не заставби. Мені вмирати пора... Ти звідкілья?

— З Запорожа, прямо з Січі... Приїхав тебе відвідати, батьковій могилі поклонити ся, та з паном розплатити ся, коли ще живий вражий син.

— Тихше! враг його не взяв, здоровий та товстий мов кабан... Та коли вас лише двох, то про заплату і не думай, а гляди, щоби перед зорею і духу по вас не було. Втікай з відсілья, коби далі. Тут Запорожців на паль застромлюють, коли витролять та піймають...

Втечемо, як буде треба...

— Та про те опісля — ви голодні, тай відпочати треба.

— Ну, Ганю, чому ти наче-б нічого?

Ганя прикрила стіл, поставила фляшку з горілкою, миску з варениками, хліб, кашу...

— Не великі у нас статки, говорив Верета лізучи на свою лежанку та чим хата богата... На ліпше не спроможемо ся, хіба на пісню страву.

Усю нашу працю пан забирає.

D 36 (Дальше буде).

Михайло Угорчак, 204 WEST 148 ST., NEW YORK CITY.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

виписує різні українські і инші костюми на представлення і характеризує по нияхкх айнах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

КАЛЕНДАР.

ЛЮТИЙ.

н.ст.	Дні	Руські святя
15	Четвер	Стрітеніє Госп.
16	Пятн.	Симеона і Анни
17	Субота	Ізидора Прп.
18	Неділя	Сироп. Агафії
19	Понед.	Вукола Поч.
20	Вівтор.	Партенія
21	Середа	Теодора

Новинки.

Віче галицького учительства відбуло ся дня 15-го січня с. р. і було імпонуючою маніфестацією за поліпшенням долі сих сівачів культури в найглухших кутах Галичини. Стануло поверх 10.000 учителів і учительок; цілий Львів зарієв ся від учительства, як показалося, дуже солідарно йдучого в своїх слухних домаганнях. З українських послів прибули на се віче др. К. Левицький, др. Макух, др. Цегельський, др. Колесса, а також соціаліст Вітик. Віче зачало ся точно о 10 год. в „Спортовій палаті“ і на подвірю, бо в середині всі учасники не могли помістити ся. — Перший реферат про знесення місцевої-класової системи і про зрівняння плати учителів з платами чотирох найнижчих ранг держ. урядників виголосив п. Смуліковський. Другий референт п. Власійчук говорив про видачу службової прагматики. По рефератах, оплескуваних з нечуваним запалом, ухвалено однодушно відповідні резолюції. По прийняттю резолюцій промовляли ще послі різних сторонництв: Бандровський, Адам, Макух, Дашинський, Вітос, гр. Ст. Бадені, Слівінський, Колесса, Вітик, Цегельський, Брайтер і інші, потім учит. Новак. — Рівночасно до зібраних на подвірю промовляли інші послі. О 1. годині всі вічевики пішли гуртом під сойм. На правильний похід з причини соймової сесії не згодила ся поліція. Площу перед соймом замкнув кордон поліції. Юрба 10 тисяч учителів і учительок залягла передню частъ поезуїтського парку, бродячи в снігу. Тимчасом до красивого маршалка удала ся депутація зложена з президії віча, в товаристві кількох послів і предложила йому ухвалені резолюції. — До красв. маршалка промовили пп. Новак, Власійчук і Андрушкевичева. Маршалок гр. Бадені відповів, що сам прихильно відносить ся до справи поліпшення долі народного учительства, але воно залежить від фінансової спроможности краю. Задачею сойму буде, погодити сі обі справи. Речники депутації переказали заяву красв. маршалка зібраним, почім всі спокійно розійшли ся.

Всіх Українців було на початку 1911 р. 33 мільйонів 100 тисяч; Москалів 69 мільйонів 500 тисяч; Польків 21 мільйонів 700 тис.; Чехів 7 мільйонів 500 тис.; Сербів і Хорватів 9 мільйонів 773 тис.; Болгар 5 мільйонів 400 тис.; Словінців 1 мільйон 500 тис.; а Словаків 2 мільйони 730 тисяч. Українці після числа займають друге місце між славянськими народами.

Чужа нирка. В Філадельфії докодав лікар Гаммонд при участі великого числа лікарів з різних сторін Злуч. Держав і Канади операції хорої нирки. Оперований пацієнт хорював від довшого часу на грузлавку нирок, усунене отже знищеного органу і вложено на його місце здорового уважано одним ратунком, Др. Гаммонд виїняв нирку з сьвіжо помершого наслідком переїхання самоїзом чоловіка і вложив її на місце хорої нирки. Операція ся мала удати ся як найліпше. Була се вже друга

подібна операція. В попереднім випадку др. Карелі в Нью Йорку уживав в тій цілі нирку пса.

Війка пастора з жебраком. До пастора Конвея з Осбері, Н. Дж. приступив на улиці в Монт Вернон обдертий жебрак і просив милостині. Пастор не дав йому нічого, а жебрак сказав за се пасторови кілька образливих слів. Озлоблений пастор дупнув жебрака поза уха і звалив його з ніг, та не на довго... Він підніс ся швидко з землі і почав обкладати пастора грубими кулаками. Виявила ся взаїмна бійка і оба „джентельмени“ качали ся довгий час по уличнім болоті та снігу. Нарешті надійшов полісмен і потягнув обох борбників до міського арешту.

Шутка дефравданта. Берлінські дневники доносять, що велику сензацію викликало в Берліні нагледженне тамошнього адвоката Гайманда, котрий був там також правним дорадником кількох польських стоварищень. Одежу Гайманда найдено в снігу в недалекому ліску, а що він був аматором купелій в снігу, думано загально, що він підчас такої купелі замерз, засипаний снігом. Піднято сейчас ратункову акцію, однак всякі пошукування за тілом адвоката були безуспішні. В останнім часі вияснила ся загадочна справа в зорсім нежданій спосіб. Виявило ся, що Гайманд, спроневеривши повірені собі значні депозити, щоби ввести в блуд поліцію, оставив в снігу свою звичайну одежу, а сам в иншій одежі утік тимчасом через Вроцлав за границю.

Залюблений тесть. В селі Полгарді (Угорщина) залюбив ся тесть в жінці свого сина. Невістка не хотіла піддати ся тестеві, а коли він став занадто настійчивий, покаржила ся своєму мужови. Молодий муж, дізнавшись про се, так розлютив ся, що запер свого батька в хаті і страшно на нім помстив ся. Зелізними кліщами повідривав старому уха, а відтак розпаленим залізом так поранив усе його тіло, що нещасний стратив притомність. На другий день, коли залюблений старець прийшов до себе, доніс про звірський поступок свого сина жандармерії, яка його арештувала.

З історії нужди. З Будапешту доносять, що жінка робітника в фабриці вагонів Катона, повісила свої дві донечки, 6 і 7-літню а відтак себе. В полішенім листі пише, що робить се тому, щоби уможливити своєму мужови житє з його невеличкої платні.

Пішки на околиці світа. Невдавно прибув був до Кракова пішки Француз Томасен, котрий відбуває подорож довкола світа. Подорож свою обчислив він на 8 літ, а розпочав її 1906 року. Доси зробив Томасен 62 тисячі кілометрів. Коли вдасть ся йому та подорож, то здобуде нагороду 120 тисячів франків.

840.000 К за збірку марок одержав будапештський мільйонер, архітект Роберт Голітшер. Збиранням марок займав ся він завдяки своєму синові, котрому перед 8 літами купив на Різдва сьвята малу збірку марок. З часом сам набрав до сего такого замилювання, що віддав ся зовсім збиранню марок. На продажі зібраних марок заробив Голітшер тьверть мільйона корон.

Сумний кінець. З Монте Карло прийшла відомість, що там застрілив ся Станіслав Ріхтер, касієр львівського „Купецького Банку“. Ріхтер був знаний на львівським бруку з жита над стан. Се жите й довело його до малверзації в банку і до останної невдачної проби щастя в пе-

чері гри. Проба, як звичайно, не вдала ся і Ріхтер покінчив з собою.

Розвій телеграфу і листової пошти. За 80 літ від винайдення телеграфу став сей так необхідним для культурного народу, що сить телеграфічна окружає цілий сьвіт, а дотом мож би 138 разів обкружити землю, або 17 разів получить її з місяцем. Найбільш уживають телеграфу спритні Англіїці. Депеші о кількості слів доволі часті, а рекорд здобула собі телеграма о 20.000 словах. Невірно розвинула ся також листова пошта. Після статистики одної італійської часописи переходить річно через всі уряди поштові 3.300 мільйонів листів. Денно переходить 9.041.096; на годину 376.712 а на секунду 104 листи. Розложені побіч себе покрили би сі листи площу 44.000 гектарів.

Кілько людей гине на війні. Тепер, коли в кількох сторонах сьвіта проливаєть ся людська кров, цікаво дізнати ся про страти, які людскість понесла з причини воєн. Число убитих на війнах XVIII віку виносить 19 мільйонів людей; протягом послідних 20 віків згинуло на війнах 1200 мільйонів. На основі тих чисел один учений поробив цікаві обчислення: кров тих жертв заняла би 1800 мільйонів відер. Коли би тіла полеглих уложити одно на другім, то утворила би ся драбина, по котрій можна би вийти на місяць — бо висока на 80 тисяч миль. Коли би голови померших покласти одну коло другої, утворив би ся пас, яким можна би шість разів опоясати земську кулю.

Відкрите давньої славянської оселі. Незвичайно низький стан води коло Почдаму (в окресности Берліна, столиці Німеччини) спричинив минувшого літа дуже цікаве відкрите а то найдено палі, поміж якими було багато прикрашеного черепя. Розкопи народного музею виказали, що тут іде о деревляний вал, виповнений глиною, рештками славянських домовин і черепами з славянською орнаментикою. Конструкція валу і орнаментика кажуть догадуватись, що колискою Почдаму була славянська оселя.

Важне відкрите. З Палестини доносять до Лондону, що в одній земній прогалині в Назареті віднайдено місце, на яким після тверження компетентних археологів находила ся столарня сьв. Йосифа. Побіч сего місця відкрито багато чудових мозаїк, римських монет, прегарних йонських і коринтських будівельних та орнаментацийних прикрас, а крім того чимало жемчугів, походячих з XI століття. Францісканські черці закупили усі приміжні до сего місця будинки і наміряють виставити там величавий храм. Кажуть також, що віднайдено докладне місце переображення Ісуса Христа. Має се бути велика стрімка скала в виді старинного олтаря.

Відкопане місто. В департаменті Lot-et-Garonne, у Франції удало ся відкопати місто невідомої вартости для археологів, що займають ся досліджуванем бувальщини європейського континенту. При перекопуванню каналів натрафлено глибоко під горішною поволокою землі на розлогі звалища, що, як дослідили археологи, походять із галійського міста Соє, котре процвітало дві тисячі літ тому назад. Як вже Ю. Цезар згадає в своїх галійських згадках, було се місто імовірно наскрізь галійською оселею, де заборча політика Римлян натрафил на перший поважніший опір з боку Галійців. Розкопи в великих розмірах мали надсподіваний успіх, бо відкопано укріплення міста і бога-

то річній, які є важними документами, як жили його мешканці; сі успіхи стали товчком до ще дальших розкопів, які виказали в доохрестности богато колишніх рудокопів, які поучують про доволі високий степеень галійського металургічного промислу. Дотеперішні здобутки з розкопів дадуть французьким ученим чимало матеріалу до розсліду внутрішнього устрою Галійців, їх діяльности і відносин до сумежних народів.

Гарна сватанина практикуєть ся у одного племені австралійських дикунів. Є вона така. Коли чорноскірому парневи не подобаєть ся ані його сестра ані одна кривнячка з найблизшої родини, тоді він мандрує в чуже село і тут, найповши дівчину, яка припала йому до вподоби, ударяє її сильно колом по голові. Привівши опісля своєю, в той спосіб вибрану суджену до притомности, забирає її силою з собою додому, і вона вже тим самим стає його жінкою.

Поворот царя. З Петербурга звіщають, що доконано там гуртових арештовань студентів і робітників, а то з сего причини, що сподіють ся там приїзду царя. Цар сам особисто зарядив, щоби поліція приготувала енергічнійшу охорону, як се мало місце в Києві.

Політична рівноправність жінок в Швеції. Зі Штокгольма доносять: Престольна промова, якою отворено парламент, заповідає розширене закона в справі признання жінчинам права голосовання в тих самих розмірах, які мають мужичини.

ТРИЦЯТЬ І ДВА РОКИ МИНАЄ, ЯК ІСНУЄ ЗНАНА ФІРМА

ГРОХОВСЬКИЙ і Ко.

З маленького склепичку, добре знамого нашим старим костюмерам, з'являються на певних підвалинах. І коли протягом 32 літ багато інших банків банкрутувало з кризових бідних імігрантів, котрі поїхали в зношеніх з тим банком, банків мій сповниючи собою і ретельно всіляк справляючи своїх костюмерів, сьміло дивив ся в будучність і зложив в касі рядовий

100.000.00 ДОЛЯРІВ,

кавцію гарантію на се, щоб тим, котрим не вистарало доказана через 32 літ совісність солідності та приватно-публічного майна мого, дати отсю матеріальну заповню. Оперуючи на таких підвалинах банків, в котрім кожний з урядників мого є під бондом, повинен знайти довіру і у тих, котрі укладають ся до банків чужих і непевних. Обсяг діяльности мого банку є наступний:

ОПРОДАЄ ПІФКАРТИ на всі лінії по цінах установлених через компанії.

ВИМІНЮЄ всі заграничні гроші і ВИСИЛАЄ гроші до СТАРОГО КРАЮ оскоро, певно і безпечно по курсі деннім.

ПРИНИМАЄ гроші на процент і виплачує на кожне жадане. Займає ся продажем і купном реальностей, виробляє пожички, асекурує від огня, переглядає гіпотекні і т. д.

ОСІБНИЙ ВІДЛІК ПРАВНИЧИЙ, проваджений через старокравчих правників, споряджує всілякі контракти як: купна, продажі, аренди, даровизни, інтерприси, списує те стаменти, стягає спадки, перепроваджує пропси і т. д. — а всі документи зістають потверджені через ч. к. конзуля і мають свою силу правну в судах старокравчих.

Пишіть по руськи і в таким язичі дістанете відповідь. Не з хрестами і образами сьвятых до Вас звертаюсь, як се нині роблять, лише вказуючи на чесне і солідне імя через 32 літ існуючого банку мого, пишу: ЗАГОСТИТЬ і до мене.

З поважаннем

Л. В. Швенк.

Властитель фірми Гроховський і Ко.

Адреса Головного Банку:

GROCHOWSKI,

Bedford Ave. & Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Адреса філії:

GROCHOWSKI,

115 E. 7th Str., New York, City.

Адреса філії другої:

GROCHOWSKI,

101 Rockaway Road, Jamaica, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.**K. KIRCZOW, manager**
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**жасопись для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба завжди з готри.

Адреса:

„SVOBODA“83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.Гроші треба посилати в режістрован-
ім листі, або через експресовий або
почтовий моні ордер. Моні ордер, то є
грошовий переказ, котрий дістанете від
почтара або агента на акспресовім офі-
сі, пішли на нашу адресу, бо без того
ми не годні гроший дістати.**Самоволя царя на Еліс Айленд
в числах.**Щоб ви подумали про такого су-
дію, якого три четверті частини при-
судів висна інстанція повалює? Чи
найшов-би ся такий чоловік, щоб мав
відвагу сказати, що такий судія є
справедливий?Власне тепер оголошено річне
справозданє еміграційного департамен-
ту. З нього виходить, що більша по-
ловина усіх депортацій, проголоше-
них Віліамсом, зістала знесена в Ва-
шінгтоні.Протягом минувшого року внесло
апеляцію проти самоволі комісаря на
Еліс Айленд 6532 осіб. З того числа
3380 людей припущено на сушу, ко-
ли висна інстанція розглянула їхні
справи. Тільки в 3065 случаях Ва-
шінгтон потвердив присуд Віліамса.Отже в більше як половині усіх
апеляцій, внесених через депортова-
них Віліамсом, департамент іммігра-
ції рішив проти нього. Та що більше: в
2239 случаях дозволено іммігрантам ви-
сісти на беріг не жадаючи від них най-
меншої грошової поруки. Се є яєний як
сонце доказ, що проти їх депортова-
ня не було найменшого правного до-
казу, а лиш через брутальну самово-
лю самодержця на Еліс Айленд бідні
іммігранти були наражені на кошти
та примусову, нерас кількамисечну
гюрму на „острові сліз і плачу“.А кілько то таких нещасних де-
портовано, які зовсім не знали про
се, що взагалі їм прислугує право від-
клику проти царського деспотизму Ві-
ліамса?Усе те доказує, що урядованє на
Еліс Айленд, се безглузда фарса: дій-
сно непожадані елементи, як усіякі
світлової слави розпустниці, публич-
ні дівки та королівські підбічніди пу-
скає ся до краю без тіни перешкоди,
а тільки допікає ся до живої крові
бідним але чесним іммігрантам.**Набирає болячка...
щоб як найскорше луснула...**Славити Господа, боляк, що роз-
ростає ся на спині Нового Союзу,
починає чимраз більше набирати і по-
воленьки пукати. Гніє вже вершок,
напирає на збутвілу шкіру і, ще тро-
хи часу, трісне, викине із себе роз-
кладову матерію і... Новий Союз ура-
туєть ся від закаженя крови і заги-
бели. Не пишу сего із злоби: незви-
чайно радує ся, що моя статя п. з.
„Канібальська етика й політи-
ка розвою“, поміщена в передпо-
сліднім числі „Свободи“, а поперта
не голословними висказами а доку-
ментами, яких автентичности чейже
ніхто не посміє заперечити, викли-
кує симптоми божевілля поки-що в
мозговім устрою п. Мих. Бабія. Ба-
жав я сего сердечно не для себе оче-
видно а тільки для користи загалу
нашого народу а в дальшій мірі для
добра Нового Союзу. Знав я також
що моя статя викличе бурю і скаже-
нину, що піною злоби обкине всіх і
всья, в першій мірі мене і що від те-
пер „Н. В.“ буде якийсь час трибу-
ною-спеню, на якій грати-муть свої
нужденні ролі всі темні дуки, що їм
я трохи притиснув пальчики, і що ма-
тадори від Н. С. сполучать ся для
оборони своїх загрожених позицій в
один солідарний гурток, що без огля-
ду на се, по чий стороні рація, мо-
лотити-ме без пощади ціпом коршем-
ної лайки і брехні всьо, що попаде
під їх руки... Але знав я також і се,
що як кожда поважніша хвороба рі-
шає про жите або смерть організму,
так і з політикою Н. С.: приспінєнє се-
го переважного крізісу вже викликанє;
бачимо нимі, що горячка збільшає ся,
напружують ся нерви, на лиці-часо-
писи Н. С. видно тяжкі болі, жолу-
док не приймає корисної поживи а з
конечности втягає в себе гіркість і
отрую, яка однак, після лікарської
діагнози, має викликати наслідки ус-
пінші для скорованого тіла... Ще тро-
хи сеї непереходової горячки і, маю
в Бозі надію, що Н. С. щасливо пе-
ребуде крізіс, чирак пукне, теперіш-
ні матадори, що хотіли оперувати бо-
ляк різницькою ножавкою, присядуть
і... настане благодать і спокій...Хочу нині дещо нового сказати з
тайн олифантського соборища...Коли хто хоче мати гарного сторо-
жа при своїй домівці, то припинає
біля входних дверей на воловоді не
безрогу, а вірного пса, що інстинктом
полюбить сю домівку, буде її стеречи
безавпинно і навіть тоді, коли ся до-
мівка обернеть ся в купу румовища,
то вірний сторож сяде на ній і буде
вити-скавуліти... Безрога-ж підриє під-
валини хати і приспінить її руїну.Поговорю трохи про п. Бабія, „сто-
рожа і організатора“ Н. С. і то не з
личних упереджень або по причині
його статі: „І чому „воно“ кри-
чить“, поміщеної в посліднім числі
Н. В. Як сказав я на початку, мене
дуже радує сей зворот в хоробі Н. С.
що повінь лайки і брехні розливаєть
ся чимраз ширшою струєю, що розде-
нервованє й горячковість матадорів
від Н. С. переходить поволи в delirium
tremens і що серед сеї горячки ви-
списьує їх аязчок такі хороші пісонь-
ки, що хоч збирай їх на грамофон на
вічну памятку грядущих. Прочитав-
ши „статю“ п. Бабія, я дуже сер-
дечно розсміяв ся: мене чейже таке
п. Бабій, про якого підлоту цвиріня-
кають навіть американські воробчики
на даху скрентонського корту, —
образити не може... Та треба, при-
знаєте чейже шан. читателі „Свобо-
ди“, перестеречи загаль нашого наро-
ду перед такою помилкою, щоб сей
загал не взяв сукроватиці з болячки-Бабія за живу кров... А з другого бо-
ку ті всі помії, що виливають ся на
мою голову в Н. В., не є чисто-осо-
бистою моєю справою а справою за-
галу, і як побачите дальше, се, що
пишеть ся на мою адресу, має тісну
зв'язь з проявами публичного народ-
ного жита в скрентонській околиці,
яким-то житєм а після моїх сил і
спромоги інтересую ся і беру у ній
діяльну участь.І се причина моєї статі. Побачить
загал шан. читателів „Свободи“, я-
кими стежечками ходять сі славетні
„організатори“ і що криєть ся під
покришкою борби із скрентонським
„попом“. Прошу уважно послухати.
А і „провідники народу“ нехай на
хвилинку розгостять ся біля нас, по-
кажуть козацькі чуби, сядуть на прис-
пі тай, пускаючи димок з люльки,
послухають історії.Шан. читателі „Свободи“ знають
гаразд історію дотеперішної борби із
скрентонським „попом“ з моєї статі:
„Канібальська етика і полі-
тика розвою“ поміщеної в пе-
редпосліднім числі „Свободи“. Хто
слідив уважно за ходом думок в моїй
статі, бачив наглядно, як безосновно
чіпили ся мене матадори від Н. С.
за розбиванє їх організації. Мені, оче-
видна річ, ніколи і не снило ся „роз-
бивати“ жадної запомогової органі-
зації, ані тепер не снить ся; тай моя
діяльність в Скрентоні при добрій
волі урядників Н. С., може радше
скріпити їх організацію, як ослабити.
Маючи совість чисту, питаю публич-
но о докази, хочби найменші, най-
більше примітивні... Нема доказів і
до нині, хоч торочить ся про се „роз-
биванє“ дотепер в Н. В., очевидно
голословно. „Відклич, куме, що на-
брехав!“ — говорить заєдно льогіка
і справедливість. Так, щож з кумом
зробити, коли в нього ні сего ні того
нема. Кум тільки плювати уміє а від-
кликує ніколи під моральним а хіба
під фізичним натиском.Та нехай буде й так. Брак дока-
зів зі сторони Н. С. — се найкраща
моя оборона. І в будучности сей один
факт буде тим каменем прет-
кновенія, об який розібють ся всі
посуджування і інсинуації матадорів.
Кожний скаже їм при нагоді прямо
до очей: „Так само стійні ваші інси-
нуації проти мене, як оноді проти о.
Д.“. Звісно-бо: Брехунови не повірять
хочби коли мимохіть правду сказав.
І се моя найбільша сатисфакція. Такі
случаї роблять своє невидимими до-
рогами в умах і серцях людей дума-
ючих, перетворюють їх погляди на
вартість одиниць, змінюють їх симпа-
тії і антипатії, попирають їх до ви-
корінювання лиха і доводять вкінці
до розвязки якогось замотаного пита-
ня в обоїлній борбі.В моїй попередній статі я йшов
льогічно, попираючи свої погляди на-
наглядними документами, давав свід-
доцтво правді. В однім тільки я про-
брехав ся, признаю ся щиро, що по-
судив п. Бабія, неначе-б то він „на-
брав в рот води“ на довгий час по
моїм „публичнім запитанню“. Простую
отсю велику неправду о стілько, що
п. Бабій набрав в рот не „води“ а
огидних вонючих помий, щоб ними
припечатати свою подлість і бомів-
ство.

І гідно припечатав.

Які-ж сі закиди проти мене?

Ох, дуже тяжкі і болючі, страшно
подумати!Назвав я п. Бабія падлюкою,
а він закинув мені (ох, соромно мені
вимовити!), що я „їжджу авто-
мобілем“.Заявив я публично, що п. Бабій, —
се безсоромний брехун, а він та-
кож публично заявляє, що я (не слу-
хайте людоньки добрі)... казав у-строїти бару на Маркіянових
вечерниціях...Стояло в „Свободі“ чорне на бі-
лім, що п. Бабій — се звичайний
інсинуатор і колюмніатор, сто-
їть, тепер в Н. В. чорне на білім, що
я... знущаю ся над місцевим
дяко-учителем, п. Кирилюком
і роблю з нього свого лакея.Закинув я п. „організаторови“, що
він „організує“ при барі, заки-
нув він мені, що я (лице червоніє
ніс від сорому!) мешкаю на Савт
Сайд.Більше закидів п. Бабієви я не
зробив, бо уважав, що імена: па-
длюка, брехун, гість сальонів,
калюмніатор — вповні вистарча-
ють на зображенє собі морального
лица даного індивіду. Більше заки-
дів п. Бабій не зробив, то їзда ав-
томобілем на Савт-Сайд, устроє-
нє бари і знущанє над Кириллю-
ком — се всі мої злочини, за яки-
ми шукав півтора місяця подвижних
від Н. С.Найстрашніше виглядає закид,
зроблений мені грубошкірим темня-
ком, іменно, що я знущаю ся над
п. Кирилюком. Кожний здивуєть ся
немаю, коли я скажу, що сей закид
се найбрудніша брехня, се найогид-
ніший злочин проти всякої справе-
дливости, — а з другої сторони до-
бре обдуманий маневр. Прошу слу-
хати: П. Кирилюк — се мій шкільний
товариш, з яким я живу в найтісніш-
ій й найсердечнішій дружбі, якого
я ціню, як чоловіка інтелігентного і
чесного і з яким за час вісім місяч-
ного могого побуту в Скрентоні, рі-
шучо ніколи не мав найменшого не-
порозуміння і урази. І він, прочитав-
ши сю істинно Бабієву подлість, ска-
зав до мене: „Сі слова написала
худоба і остання падлюка“. All
right! А відки-ж взяв п. Бабій таку
вістку? В тім місці зраджу одну ве-
лику тайну: пінить ся зі злости п.
Бабій, мстити ся на мені хоче за зде-
маскованє його перед опінією публич-
ною і робить що може, щоб тільки
мене „вишмарити“ із Скрентону а
посадити там о. Д. Хомяка. До та-
кої справи треба великої помочи, а
тут на нещастє, з виїмком двох пия-
ків і кримінальників, цілий нарід
твердо й непохитно стоїть при мені.
Ну, а коли-б так підбехтати амбіцію
п. К. тай мати в тім ділі поміч, —
може-б се лекше пішло... І тому-то я
знущаюсь над п. К.

(Конець буде).

КНЯЗЬ ВЕЛЛІНГТОН.Князь Веллінгтон пильно розслі-
джував їду, подавану його жовнірам
підчас війни. Він знав, що достаточна
скількість їди робить жовнірів здоро-
вими і сильними, а недобре віджи-
влювана армія не видержить підчас
стрічи в ворогом. Се учить нас, як
велику увагу ми повинні звертати на
скількість і на якість поживи.Коли наш організм відмовлює ся
приймати або травити якусь скіль-
кість поживи, ми повинні ужити сей-
час Трінера Американський Еліксир
Гіркогo Вина.Се вино приверне органам травле-
ня природну силу а заразом є знаме-
нитим ліком в недугах жолудка, утроб-
и і кишок.Воно скоро усуне обструкцію та
всі інші недуги, маючи свій початок
з того, дальше біль голови, ревматизм
і невральгію, нудности, відбиванє,
воміти, спрагу та много різних жіно-
чих хоріб.Се вино скріпляє весь організм до
того степеня, що він може безустан-
ку працювати без ніякого умученя.

По всіх друготорах.

JOS. TRINER

1333-1339 S. Ashland Ave. Chicago Ill.

ВІДЧИТ

о. П. Понятишина на Марніановім съв'язі
в Перт Амбой, Н. Дж.

(Дальше).

Та відбувала ся в тих часах у Галичині одна політична подія, яка мусіла мати особливий вплив на тодішніх галицьких Русинів. Тоді іменно задумали були Поляки відбудувати свою утрачену ойчизну. І дійсно в 1830 р. ті Поляки, що належать під Росію, зробили були проти царя Миколи І. повстання, в котрім брали також участь Поляки з Галичини, як не менше ополечені галицькі Русини, які відбудоване Польщі уважали так само съв'язною справою як і самі найзагорільні Поляки. Російські війська розбили однак ту польську революцію і много повстанців так тих, що рекрутувались з російських Поляків як і галицьких приставів, спасалося утечію до Галичини. Розуміється, що австрійське правительство арештувало багато тих втікачів, много однак лишилось на волі і вони розбрились відтак по Галичині тай робили ту роботу, про котру я сейчас стану говорити.

Но Поляки, хоч і програли те своє повстання, не покидали думки про відновлення своєї вітчизни, тільки вони від разу почались приготувати до повстання нового. Та перша повстанча проба, аби здобути собі незалежність, не пощастилась Полякам головно тому, бо повстання робила лише сама польська шляхта і інтелігенція; польський однак Мацек та руський Іван держались від него здалека. Навчені отже тим досвідом старались тепер Поляки втягнути до повстання як найширші маси так польського як і руського селянства, а рівно-ж руську молодіж та інтелігенцію. В тій цілі розпочали ті російські втікачі, про котрих я що йно згадував, як також і родовиті Галичане дуже велику і оживлену агітацію.

На руську інтелігенцію впливали польські агітатори своїми особистими зносинами, головном ж однак ріжними революційними книжками та брошурами. В тих книжках писало ся про се, як то західно-європейські народи валили у себе давний шляхотський лад, а як заводили нові демократичні порядки, як і не менше загривали ними польські агітатори Русинів, щоб вони в ім'я поступу, свободи і братерства лучили ся разом з Поляками та щоб спільними силами скидали з себе ті окови, які їх доси давили. Та польська агітація, овіяна вискрізь демократичним духом, справді вичалась посеред руської інтелігенції такими успіхами, яких бажали собі Поляки, бо всі живіші наші інтелігенти переймали ся тими свободолобними думками, які обіцували перемену тодішніх важких політичних обставин як і цілого суспільного життя взагалі. В слід отже за тим почали між питомцями львівського духовного семинара а рівно-ж між сільським духовенством творити ся революційні кружки і товариства, що мали приготувати своїх членів до повстання. Своім боком, що австрійський уряд повідривав завчасу много із тих революційних товариств і їх членів строго покарав, заповняючи ними різні австрійські тюрми. Хоч однак потім мусіли ті Русини тяжко покутувати за свою ре-

волюційність, то треба таки признати, що та агітація, шпирячи думки, зроджені великою французькою революцією, мусіла в дуже значній мірі причинати ся до зміни поглядів тодішніх Русинів на всякі дотеперішні порядки.

Не так легко прийшло ся польським патріотикам агітувати між руськими хлопами на селах. Позискати нашого мужика для якоїсь хоч би й в ґрунті річи доброї польської справи дуже тяжко, а як-же-ж тоді агітатори почали говорити і переконувати його по польськи, то про таке позискане не можна вже було ані навіть думати. І розуміючи се досконало, вивчували ся ті польські заговорники від самого селянина його руської мови, якою відтак вони до него говорили і писали різні агітаційні брошури та стихи. Що правда, то ці агітаційні писання задля тодішніх цензурних перепон не могли бути печатані друком; Поляки однак переписували їх руками і в таким виді розкидали їх цілими масами між нарід. І слід сказати, що та руська мова, якою послуговували ся польські заговорники, була так красна і чиста, що наші селянські мусіли інтересно читати все те, що йому агітатори до читання давали. А малювали вони в тих брошурках не долю мужика, завзивали його до бунту, як також відкликувались вони до історії, яка буцім-то так тісно злучила Русинів і Поляків, що вони як два „братанкі“ повинні разом бороти ся о красну свободу. Зовсім природно, що польські агітатори, беручи на свої услуги історію, перекичували її на свій лад, бо-ж історія власне учить, що Поляк ніколи не був Русинови братом та що оба ті народи, хоч і судилося їм жити під одним, польським дахом, ворогували все між собою та дерлись порядно за чуби. Та менше о се.

Для приміру, про що писали ті агітаційні брошури та як поправна була їх мова, я наведу тут два такі характеристичні стишки*), з котрих один описує тяжке положення мужика та вину за те складає на Німців, а другий відзиває ся до селянина в ім'я історії, щоб він держав сторону Поляків. Сей перший вірш звучить так:

Ми ся цілий день мозолим,
Ти податки від нас дреш,
А як ми тя тут підголим,
То цюгавий Німче вздриш,
Не забереш нас в рекрути,
Не поженеш в чужий край,
Бо ми вмієм коси кути,
Утікай же, утікай!
Славянщина наша мати,
А наш батько се небес,
Всі Славяне суть нам брати,
Тільки Німець то є пес.

А другий стих, що буцім-то покликує ся на історію, є такий:

„Бо то знайте сосідоньки,
Же то в перших ще часах
Жили рідні два братоньки,
Еден Рус, а другий Лях.
Оба крешкі, коби дуби,
Як читаєм в святих книг,
Любили ся коб голуби
За то їх полюбив Біг.”

*) Оба вони взяті із знаної вже розвідки проф. Л. Смулки. — Прим. авт.

Пояснювати ті два вірші, здасть ся мені, зовсім злишно, бо кождий читач вже й сам їх добре розуміє.

Але хоч і як усильна була та агітація польських заговорників, то однак не могла вона приєднати селян для польських плянів. Коли кілька літ пізнійше, а се в 1846 р. справді вибухло повстання в Галичині, сей мужик, котрого агітатори так обробляли, перечеркнув Полякам всі рахунки, бо замість йти на Німця, пішов він з косами і ціпами на саму таку шляхту та й повстання знов не удалось.

Помиляв би ся однак сей, хто-б думав, що бунтація польських агітаторів була дійсно зовсім безплідна. Ні! Хоч на тій агітації нічого не зискала сама польська справа, то за те принесла вона для Русинів таку користь, про яку навіть не снили польські революціонери. Послугуючись іменно у брошурах і книжках чистою руською мовою, мимохіть показували вони Русинам, що та поневіряна доси руська мова не є така груба і бридка, що-б нею мав говорити один тільки мужик, лише що та мова є спосібна до сего, аби нею висказувати найкраспі і найглибші думки та почування. І видячи се, почали тодішні Русини інакше цінити свою рідну мову; у них став брати перевагу сей погляд, що на місце дотеперішньої мертвої мови треба їм увести до письменства мову народну, мову живу. От яке значіння мала агітаційна робота польських революціонерів для галицьких Русинів...

Для доповнення сего образка годить ся мені піднести ще й те, що найзамітнішими польськими агітаторами тих часів були Каспер Ценґевич і Томко або Тимко Падур. Перший був судовим урядником в Самборі і він властиво дірігував цілою постанчою агітацією в Галичині. А другий знов, себто Томко Падур був русько-польським поетом. Будучи під впливом українських пісень, писав він думи-пісні руською вправді мовою, але польськими буквами через що сотворив він в польським письменстві особну парість, яка називаєть ся „українською школою”.

Ось такі то нові течії ворухили Европою на склоні 18-го а в початках минушого століття. Французька революція затоплює в потоках людської крові старий управілований порядок, а натомість творить новий лад демократичний, в котрім нема вже ні пана ні хлопа, а лише чоловік і горожанин. Під впливом Наполеонських воєн приходять різні європейські народи до пізнання свого „я”, а сему пробудженню пособляє на поли письменности напрям до народности яко такої і котрий то напрям захоплює могутною струєю та відроджує народи славянські.

Сей зворот до народа в письменстві видний вже й на Україні, а польські збірники наших пісень відкривають галицьким Русинам очи на великий скарб народної поезії. В особности-ж польська революційна агітація дає наглядний доказ, що наша мова надаєть ся до книжки так добре, як і мова польська і під впливом всіх тих чинників зачинає в Галичині поволи-поволенки благословити ся на світ Божий, зачинає прозябати нове життя. А тим власне чоловіком, якому доля судила звернути життя Русинів з мертвої точки на дорогу нову, був Маркіян Шашкевич.

(Дальше буде).

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

і театральне представлення

Знімчений Юрно

відбуде ся заходом Кружка Амадор. під управою проф. п. Мих. Шитинського в Town Hall, Alden Station, Pa.

дня 17-го лютого 1912 р.

Початок точно о год. 7:30 вечер.

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА
В АМЕРИЦІ.

Розмет за місяць лютий 1912 р.

Весь розхід виносить \$10.677.74

Розмет платить 12.240 членів на ціле посмертне (кождий по 82 цнт.) і 1774 членів на пів посмертного (кождий по 41 центів).

Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 центів, на Реєстровий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Відних по 1 центі, на Фонд Еміґраційний по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол., а на половину посмертного 59 центів.

Д. Капітула, председатель,

А. Шаршонь, гол. касієр.

С. Ядловський, гол. секр.

Ювильний Фонд ім. Маркіяна
Шашкевича.

Оголошено в ч. 6-ім \$200.42

3 нагоди ювильного концерту, відбувшого ся дня 21.

січня с. р. заходом співвацького товариства „Нью-арський Боян“ в Newark,

N. J. зібрано підчас панакхиди в церкві і з розпродажи білетів 50.00

о. П. Понятишин від себе 10.00

д. Ал. Шаршонь з Shamokin, Pa. 1.00

д. Андрей Павлюк з Yononhe City, N. J. 1.00

Разом \$262.42

Всякі дальші жертви просять ся висилати на адресу касієра фонду:

S. Jadowsky, Box 76. Jersey City, N. J.

о. Йос. Чаплинський, пр.,

Сам. Ядловський, кас.,

Вол. Касків, секр.

TEL. 3541 ORCHARD.

Dr. B. BRAVERMAN

ДЕНТИСТ.

Умірковані ціни, красна робота.

72 SECOND AVE. COR. E. 4th STR. NEW YORK.

Добрі ради.

Стальові річи ніколи не заржавіють, наколи їх обвине ся наоливним папером.

Старі оріхи набирають опять гарного смаку, наколи їх пообирає ся в лущи а зернята облиє ся горячою, соленою водою; оріхи мусять лишити ся в тій воді доси. аж зовсім вода охолоне. В сей спосіб можна легко здоймати з зерна тоненьку скірку, а тоді вони смакують зовсім як свіжі.

Замерзлі вікна. В зимі неодному бизнесменови, а також і приватній людині, нераз дуже є на заваді, як шиби вікон позамерзають і стануть зовсім непрозрачні. Се має свою причину в незвичайно простім хемічнім процесі. Теплий воздух, пануючий в кімнаті, в поблизу холодної шиби вгущує ся і краплі води осідають на шибі і тут замерзають. Сему можна легко зарадити слідуємим способом: взяти 55 ґрамів найліпшої гліцерини (glycerine) і змішати її з одною квартою виногового квасу (tartaric acid) (квас уживає ся розпущений чистою водою: на 70 частий квасу, 30 частий води). В отсю мішанину мачає ся платок і добре витирає шиби. Так витерті шиби ніколи не замерзнуть.

Подавсь до відомости всім інтересованим, що адреса секретаря Братства св. Андрея Перв., відділ 66 Р. Н. С. є слідуєча: Vasyl' Glut, 417 E. 74 Str., New York, N. Y.

Передплатуйте

ілюстровану часопись для дітей і молодіжи

„ДЗВІНОК“

одинок гарно ілюстровану часопись для науки і забави для Українських дітей, молодіжи і селян.

Виходить два рази в місяць. Передплата для Америки 2 долари.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів (Галичина), улица Мохнацького число 12.

(На жадане висилає ся оказові числа).

КАЛЕНДАРІ НА СЕЙ РІК
по зниженій ціні!

„Просвіта“ за 50 тільки 40 цт.
Маріанський за 30 тільки 25 цт.
Маріанський малий за 25 тільки 20 цт.
Пресвята Родина за 30 тільки 25 цт.
Прийatelj Жовніра за 35 тільки 30 цт.
Загальний великий оправлений 75 цт.
Робітничий 15 цт.
Підручний з нотесом 10 цт.

Писать на адресу:

ZAHALNA KNYHARNIA,
608 Frontenac Str., Montreal, Canada.

Шкідливий вплив алкоголю.

Праця нашого тіла полягає на тім, що корм, який кров приймає при помочі кисня спалюється в наших м'язах. Тепло, яке повстає з цієї причини, перемінюється на нову силу — тобто рух, зовсім подібно як в рух змінюється тепло, яку викликаємо паленням в паровій машині.

Однак м'язи не в силі безперестанно корчати ся і розтягатись — значить працювати, бо вони мучаться. Слідують се іменно тому, що під час напруженої праці м'язів настає в них швидке спалення кормів, при чім громадяться в більшій або меншій кількості відпадків, подібно, як при спаленні дерева лишається попіл. Тому, що кров в часі праці м'язів не годна усунути тих відпадків, проте слідують утомі м'язів.

Коли м'язи працюють з більшим напруженням, то їм не вистарчає тої кількості корму, яку приводить кров — і тому м'язи томляться і занадто недостатні корму.

Давніші люди думали, що гарячі напитки скріпляють нашу м'язи. Воно й тепер ще дехто так думає, бо коли п'ємо алкоголічні напитки, так відчуваємо ніби докріплені, особливо, коли цього зовсім мало. Але наукові дослідження показали, що алкоголь занадто обнижає справність м'язів, та їхню силу. Щоби переконатися, чи справді алкоголь знесилює — роблено в тім напрямі дослідження. Досліджувана особа підносила тягар 4 кг. що 2 секунди, а автоматичний прилад за кожним разом записував висоту, до якої піднесено той тягар. Звичайно казали досліджуваний особі повторити рух два рази, їм їй подали алкоголь. По хвилі відпочинку давали їй перед тренуванням три десатини літра пива, причім спостерігали, що по випитті могла та людина виконати лише половину тої праці, яку виконувала, їм запити алкоголь.

Значить, треба прийняти за цілковиту правду, що навіть мала кількість алкоголю зразу спричиняє на око добрий вплив на справність м'язів, але той стан триває зовсім коротко. Навколи переставили бути коротким, значить коли праця була напружена, тоді і се скріплене на око зникало вже по чотирьох хвилях, а сума праці була все менша, чим без алкоголю. Обставина, що досліджувана людина думає, що по випитті алкоголю справність її збільшилась, походить віден, що алкоголь ударяє передієм на найважливішу частину великого мозку, через що ослаблюється сила осуду. Алкоголь дійсно обнижає справність і силу м'язів іменно тому, що він ослаблює нерви і через те м'язи не одержують точних приказів. Дослідження щоденного життя промовляють за цією теорією.

Давно боролися люди з зумірованим питтям, тепер однак наукові дослідження показали, що в наслідок не ма ніякої різниці, лиш в силі діяння. Чоловік, що пив алкоголь, не зумів так ясно висловити своїх слів і чинків, як тверезий, тобто той, що не пив нічого. Хто хоче з когось користуватися, чи витягнути яку тайну, той упирав свою жертву до пролози, бо знає, що „вино розв'язує язик“. Хто випив мірну кількість алкоголю — гратиме сечас найкращішу і найкращішу спосібність своєїного розумована. Вільно в міру, як прибуває алкоголь, сльозу ушкоджено мозку і нервного укладу, аженте мозку і нервного укладу, поволі устає в м'язах всякий рух і таке сльозу недостатня чуття, т. зв. поразення нервів.

Між людьми остав ся ще з давної давнини хибний погляд, що алкоголь усуває утому тіла і душі, але як означає вистеження в виду поступу ва- уні танни погляд не має тепер місця, а утому можна усунути лиш через відпочинок і гігієнічне життя. Алкоголь убиває почуття утоми, значить притуплює нерви, але рішучо не да-

ки подорожував і виправляв ся до північного бігуна, каже: „Алкоголь не тільки ослаблює витривалість, обнижає теплоту і шкідливо діє на травлення, але також ослаблює енергію і духа підприємливості.“

Люди, що залюбки віддають ся усяким спортом заприїмали, що коли п'ють алкоголь, то справність їхнього тіла нісна, чим без тих напиків. Тому нема найменшої причини терпіти зживане гарячих напиків серед нашого й так підупало го народу, а протинно моральним на- шим обов'язком, поборювати всіма силами не лиш підприємство, але і зуміроване зживане алкоголю. Вже мало тепер таких людей, що погляд їх був би стійний з поглядом наших предків, іменно, що алкоголь відсвижує, чи то скріпляє тіло і ум чоловіка. Дослідження учених виказали, що такі погляди зовсім безпідставні, бо спосібності людської душі тоді більші, коли чоловік цілковито вдержується від всяких алкоголічних напиків. Підчас дослідів казали одному мушні виучитися на пам'ять ряд чисел. Дони не напив ся він алкоголю, міг по 4-кратному повторенню виучити ся 100 чисел на пам'ять. Колиж випив собі троха „гіркої“ — то ввип по 70 кратним повторенню присвоїти собі ледво 80 чисел. Дослідження ті перекладали учені довгий час — студіювали вплив алкоголю на усяких людях більш і менш інтелігентних, а вислди точно записували і все був слідний той самий шкідливий вплив алкоголю.

Славний з таких дослідів старий німецький університет в Гайдельбергу, де зв'язний психолог і дослідник, проф. Демме, справджує, що навіть дуже малі кількості алкоголю викликають у молодих людей отяжілість і неохоту до умовних занять. Подібні дослідження роблено по виспих наукових зведеннях в Росії, Швейцарії і Австрії, головню у Відні, де дослідники все спостерігали, що ученики, які вживали дома який небув алкоголь, були менше пенатили, чим ті, що не пили нічого.

Оптомлюючи їд алкоголь, значить ся в першій мірі на діяльність мозку, що є оселею найвищих умовних способностей. Знаємо, що піяк, а навіть той, що не дуже мало, зразу „веселий“, він скоро рухається і багато говорить. Однак повели та жвавість уступає, чоловік туше, стає розсіяним, вкінці коли випив більше — доходить до цілковитої неспроможності і отупіння.

Давно боролися люди з зумірованим питтям, тепер однак наукові дослідження показали, що в наслідок не ма ніякої різниці, лиш в силі діяння. Чоловік, що пив алкоголь, не зумів так ясно висловити своїх слів і чинків, як тверезий, тобто той, що не пив нічого. Хто хоче з когось користуватися, чи витягнути яку тайну, той упирав свою жертву до пролози, бо знає, що „вино розв'язує язик“. Хто випив мірну кількість алкоголю — гратиме сечас найкращішу і найкращішу спосібність своєїного розумована. Вільно в міру, як прибуває алкоголь, сльозу ушкоджено мозку і нервного укладу, аженте мозку і нервного укладу, поволі устає в м'язах всякий рух і таке сльозу недостатня чуття, т. зв. поразення нервів.

нових сил. Зовсім подібно масть ся різ а журбою, яку люди хотять приглушити алкоголем — найчастіше вином. Воно правда приголомшує усякі почуття, але не на довго, бо те саме вертає в недолзі з подвійною силою, ба приносить із собою ще й жаль, душевний сором і невдоволене з себе самого. Взагалі алкоголь за- смурює на назву средства спокійного лиш в тім мірі, як опіум і морфін, бо вплив його зовсім подібний до тих отруй, і тому після наукових дослідів не може бути що до того двох думок.

Тому ми всі повинні і мусимо стати на сторожі тверезості, скрізь ва нею промовляти і тим чиним довести наш варід до піднесення на вищий уривень на кожному полі, а до того стреміти-б нам лиш через тверезість. Се стане ся аж тоді, коли варід наш просвітиться ся і повірить у глибокий вплив алкоголю, та стане тверезим і розумним сином рідної до- роги землі.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подію до відома усім, кого се така ся, що моя теперішня адреса звучить:

Rev. W. S. Hrywnak
404 Mercer St.
BUTLER, PA.

Др. Гогенберг (Hochenberg)

Тел. 3615 Орчард. 608 E. 6th St., New York
Знаючи п. Родичів з численних подій, говорять по українській мові на особу довголітню практику. Лічить всі грудні, жовудкові і жіночі недуги за допомогою свого спеціального Remedium, відомого власним дослідом. Удавайте ся до него з довір'ям. НАЙЛІПШЕ ВІДВОРОТНА ВІДПОВІДЬ.

ШИФКАРТИ

найдешевше продає знання
християнський офіс
J. WOYCIK, C. O. FOREIGN GENERAL IN-
FORMATION BUREAU, 409 E. 6th St.,
NEW YORK, N. Y.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	5	6						
7	8	9						

Розкритіть повисні числа в порожніх кван- дратках в тій спосіб, щоби вони вийшли при з'єднанні так в долину як і поперед- ням. Всім тим, котрі дадуть трафні від- повіді даю кредитовий сертифікат на \$100, котрі розкрито як виплату при купівлі одного лота в місті Патерсона, Н. Дж., положеного кілка миль від Нью-Йорку. Там є завод \$1000 фабрик. Лот коштує \$200, так що видасте лиш \$100 на сплату по 5 доларів місячно.

Відповіді пославте до:
PATERSON CITY REALTY CO.
302 Broadway, Dep. 7, New York City.

На
сплату
по 5 цент. денно
\$1.50 місячно.

Кожному Русинови шлемо 14-кратний, по- ложуваний годинник і дармоносні вартості 20 до- ларів, на сплату по 1 дол. 50 цент. місячно.

Місячні рати будуть сплачувати лишень тоді, як відстане вже годинник, випробуйте його в бу- деще відомості в нього.

Пам'ятайте сечас по інформації і каталогах, всту- паючи марку на відміну, доконтракти.

AMERICAN WATCH CO. DEPT. 6.
1152-1154 Milwaukee Ave.,
CHICAGO, ILL. Room 210.

Прочі з'ємутком!

На виплату по 10 цент. денно.

Наполе зобов'язуєте ся платити по 10 центів денно, то шлемо Вам грамфон і 12 музичних дисків, а не найшли помочи, то зверніть ся до нас, а ми Вам порадимо.

LIBERTY COMMERCIAL CO.
Dept. Z., 343 E. 9 Str.,
New York, N. Y.

Телефон 1686 Орчард.
Др. ЕДВАРД ІВАН БЕРО
Доктор руських товариств.
Години урядові: Від 8—10 рано, від 1—3 по пол., від 6—8 вечер, а в неділю по полудні.
58 E. 7 Str., (меж 1-ю і 2-ю оу евно) NEW YORK.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ
помагають знаменито в'яне Рт. Родичів- цям християнсько
СТАРОКРАЄВІ ГЕНЕРАЛЬНЕ БЮРО ІНФОРМАЦІЙНЕ
409 E. 5-th Str. New York City.

Tel. 4758 Orchard.
Dr. JONAS SPINNER
ЛІМАР З ВІДНІ
Урядові: від 9 до 10 рано, від 1 до 2 по пол., від 6 до 8 вечер, а в неділю від 11 до 1 в пол.
118 PITT STREET, NEW YORK.

АДВОКАТ-ОБОРОНЕЦЬ
ОТТОН ДРОЕГЕ
Br. Off. 409 E. 8th Str. New York City
привітає справи в усіх с'єдових судах.

ЗАГАДКА (45).
Помістіть числа від 11 до 19 в кожній переріжній в сей енобі, щоби по дода- нню їх з кожної сто- рони випала сума 45. Одного і того самого числа не вільно повторювати. Кожній особі, що пришле нам поправну розв'язку цієї загадки, дамо 4 гарні лоти, в чудовій положенні на Лонг Айленді, лиш за \$99.00. Звичайна ціна їх а \$199.00. Маємо лиш кілька лотів до роздачі в на- дгороду. Пишіть сечас, як хочете користа- ти. Провідіть або напишіть по мапі і інфор- мації до: АББЕІ РЕАЛ ЕСТАТ КО.

АББЕІ РЕАЛ ЕСТАТ КО.
Nr. 59 Park Row, Dept. 3, Room 1012,
NEW YORK, N. Y.

Здоров'я — щастя.
а щастя — богатство.

Щоби мучити ся і страждати ріж- ними болізними, коли можна де- шевим копитом і зовсім певно по- добити ся сего, а не-
Предкадаємо вам слідуєчі ліки:
Нивотворний Еліксир с'єв. Володимира
на окріплене унаважнє сид та про- тивоположне крові.
Пілюльни с'єв. Володимира
проти мужської безсилності.
Ділає скоро і певно.

Марть с'єв. Володимира
на пориттвусів в найкоротчим часі.
Напсулки с'єв. Володимира
проти мужських і жіночих недуг.
Колі ви вже пробували ріж- них ліків і у ріжних лікарів, а не найшли помочи, то зверніть ся до нас, а ми Вам порадимо.

Unionport Medicine Co.
Dept. S.
1143 Castle Hill Ave.
Unionport, N. Y.

Справозданє касове Р. Н. Союзу за місяць січень 1912 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	333	63
2	Mt. Carmel, Pa.	74	35
3	Olyphant, Pa.	110	68
4	Jersey City, N. J.	52	45
5	Mt. Carmel, Pa.	91	00
6	Brownsville, Pa.	69	50
7	McAdoo, Pa.	171	42
8	Elmira Heights, N. Y.	42	18
9	St. Clair, aP.	136	19
10	Ansonia, Conn.	97	04
11	Waterbury, Conn.	33	59
12	Yonkers, N. Y.	100	48
13	Troy, N. Y.	35	53
14	St. Louis, Mo.	109	10
15	Buffalo, N. Y.	45	68
16	Lansford, Pa.	240	55
17	West Pawlet, Vt.	32	00
18	Seymour, Conn.	25	00
19	Homer City, Pa.	22	00
20	Jessup, Pa.	89	09
21	Mayfield, Pa.	18	00
22	Nesquehoning, Pa.	21	45
23	Homestead, Pa.	108	75
24	Shamokin, Pa.	21	59
25	Trauger, Pa.	58	59
26	Belle Vernon, Pa.	28	60
27	Glen Lyon, Pa.	70	75
28	Mahanoy Plane, Pa.	260	31
29	Rhone, Pa.	96	13
30	Breslau, Pa.	104	60
31	Eleanor, Pa.	38	00
32	Trauger, Pa.	—	—
33	Northampton, Pa.	236	95
34	Old Forge, Pa.	30	79
35	Whitney, Pa.	49	35
36	Scottdale, Pa.	40	53
37	Chisholm, Minn.	79	89
38	Auburn, N. Y.	72	95
39	Syracuse, N. Y.	52	00
40	Edwardsville, Pa.	96	75
41	Westmoreland, Pa.	33	36
42	Passaic, N. J.	95	55
43	Simpson, Pa.	20	00
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	31	39
46	Plymouth, Pa.	158	50
47	Ambridge, Pa.	37	25
48	McKeesport, Pa.	95	64
49	Powhatan, W. Va.	20	50
50	Desloge, Mo.	3	00
51	Yatesboro, Pa.	49	00
52	Holyoke, Mass.	16	35
53	Pittsburg, Pa.	192	26
54	Terryville, Conn.	20	49
55	Carnegie, Pa.	111	72
56	Wheeling, W. Va.	32	55
57	Cohoes, N. Y.	29	59
58	Ramey, Pa.	77	95
59	Leisenring, Pa.	46	95
60	Baltimore, Md.	7	67
61	Dunlo, Pa.	120	00
62	Lopez, Pa.	16	36
63	Ford City, Pa.	78	00
64	Gradatim, Pa.	7	00
65	Elizabeth, N. J.	92	36
66	New York, N. Y.	53	54
67	Butler, Pa.	7	00
68	Ansonia, Conn.	10	59
69	New York, N. Y.	15	00
70	Jersey City, N. J.	126	48
71	Franklin Furnace, N. J.	10	00
72	Alden Sta., Pa.	89	95
73	Providence, R. I.	12	36
74	Granville, N. Y.	22	75
75	Mt. Carmel, Pa.	22	00
76	Newark, N. J.	—	—
77	Yorkville, O.	16	00
78	Minersville, Pa.	238	63
79	Meyersdale, Pa.	18	00
80	Pleasant Valley, Pa.	45	00
81	Baltimore, Md.	39	49
82	New Alexandria, Pa.	84	93
83	Carnegie, Pa.	10	95
84	Canonsburg, Pa.	27	84
85	Hazleton, Pa.	184	68
86	Clyphant, Pa.	11	00
87	Lancaster, N. Y.	25	36
88	Tonawanda, N. Y.	11	18
89	Simpson, Pa.	13	00
90	Centralia, Pa.	—	—
91	McKees Rocks, Pa.	40	78
92	Taylor, Pa.	59	45
93	Newburgh, O.	16	00
94	New Britain, Conn.	40	72
95	Beaver Meadows, Pa.	84	13
96	Pittsburg, Pa.	74	03
97	Marion Heights, Pa.	19	00
98	Shenandoah, Pa.	37	00
99	Wilkes Barre, Pa.	98	57
100	McKeesport, Pa.	—	—
101	Canonsburg, Pa.	—	—
102	Cleveland, O.	96	77
103	Superior, Wis.	13	99
104	Perth Amboy, N. J.	115	00
105	Nicetown, Pa.	21	41
106	Chicago, Ill.	114	99

Від.	Місцевість	\$	ц.
107	Sayre, Pa.	39	77
108	New York, N. Y.	101	56
109	Ellsworth, Pa.	48	13
110	Leetsdale, Pa.	45	25
111	Allegheny, Pa.	18	36
112	Cleveland, O.	15	72
113	New Florence, Pa.	48	00
114	Dunmore, Pa.	58	00
115	New Philadelphia, Pa.	32	00
116	Chisholm, Minn.	14	72
117	New York, N. Y.	60	67
118	Pittsburg, Pa.	—	—
119	Latrobe, Pa.	32	00
120	Spangler, Pa.	85	77
121	Trenton, N. J.	123	95
122	Trenton, N. J.	67	18
123	Scranton, Pa.	31	23
124	Ormsrod, Pa.	29	90
125	Chicago, Ill.	12	62
126	Beaverdale, Pa.	44	18
127	Buffalo, N. Y.	56	27
128	Lorain, O.	19	77
129	Sykesville, Pa.	46	00
130	Pittsburg, Pa.	32	08
131	Beaver McAdows, Pa.	32	00
132	McKeesport, Pa.	—	—
133	Newark, N. J.	60	60
134	Ernest, Pa.	40	00
135	Smoke Run, Pa.	—	—
136	Carnegie, Pa.	37	36
137	Lackawanna, N. Y.	6	00
138	Philadelphia, Pa.	8	36
139	Oil City, Pa.	29	00
140	Youngstown, O.	55	29
141	Little Falls, N. Y.	51	63
142	Elizabeth, N. J.	53	38
143	Windber, Pa.	44	25
144	New York, N. Y.	14	36
145	Altoona, Pa.	19	00
146	Detroit, Mich.	15	13
147	Allentown, Pa.	89	72
148	California, Pa.	20	59
149	Lackawanna, N. Y.	24	54
150	Pittsfield, Mass.	8	00
151	Allentown, Pa.	29	92
152	Homestead, Pa.	51	00
153	Berwick, Pa.	31	14
154	Dunmore, Pa.	46	70
155	Perth Amboy, N. J.	83	74
156	Sheffield, Pa.	17	77
157	Donora, Pa.	82	31
158	Creekside, Pa.	19	69
159	Wilmerding, Pa.	38	05
160	Jamaica, N. Y.	31	43
161	Tower City, Pa.	35	75
162	Scranton, Pa.	44	19
163	Chicago, Ill.	12	07
164	N. Hadley, Mass.	9	59
165	Chicago, Ill.	52	79
166	Barnesboro, Pa.	44	00
167	Cumbola, Pa.	35	74
168	Perth Amboy, N. J.	50	67
169	Scranton, Pa.	46	00
170	Jersey City, N. J.	20	75
171	Pittsburgh, Pa.	28	90
172	Fredericktown, Pa.	19	00
173	Cleveland, O.	26	00
174	Oxford Furnace, N. J.	23	60
175	Detroit, Mich.	20	07
176	New Burgh, N. Y.	20	00
177	Vegreville, Alta., Can.	8	00
178	Manchester, N. H.	12	13
179	St. Louis, Mo.	88	95
180	Scarbo, W. Va.	25	00
181	Manville, R. I.	5	18
182	Dixonville, Pa.	63	61
183	Sunderland, Mass.	5	00
184	Whiting, Ind.	58	00
185	Hazleton, Pa.	60	20
186	McAdoo, Pa.	45	10
187	Ford City, Pa.	42	08
188	Ginter, Pa.	82	40
189	South Fork, Pa.	31	18
190	Newark, N. J.	32	68
191	Troy, N. Y.	43	59
192	Herkimer, N. Y.	24	08
193	Red Star, W. Va.	13	00
194	Minneapolis, Min.	25	87
195	Peckskill, N. Y.	19	18
196	Whiting, Ind.	45	00
197	Swoyers, Pa.	74	06
198	Port Jerwis, N. Y.	20	59
199	Whiting, Ind.	38	59
200	Syracuse, N. Y.	6	18
201	Whippany, N. J.	9	11
202	Auburn, N. Y.	17	83
203	Brooklyn, N. Y.	26	89
204	New York, N. Y.	21	28
205	Emerald, Pa.	35	18
206	Woonsocket, R. I.	20	67
207	Jeanette, Pa.	54	71
208	Kingston, Pa.	49	18
209	Carteret, N. J.	90	00
210	Westchester, N. Y.	18	00
211	Stapleton, N. Y.	19	15
212	Cleveland, O.	55	00
213	Bayonne, N. J.	43	96
215	New York, N. Y.	24	56
216	Hazleton, Pa.	46	00
217	Rochester, N. Y.	26	01

Від.	Місцевість	\$	ц.
218	Youngstown, O.	—	—
219	Bakerton, Pa.	63	00
220	Chicago, Ill.	39	97
221	Chicago, Ill.	48	79
222	Mahanoy City, Pa.	105	54
223	Port Bowkley, Pa.	56	40
224	Belle Valley, O.	28	09
225	Desloge, Mo.	51	13
226	Hammond, Ind.	21	25
227	Derry, Pa.	59	00
228	St. Clair, Pa.	24	00
229	Scranton, Pa.	113	36
231	Centralia, Pa.	22	28
233	New York, N. Y.	17	72
234	Elizabethport, N. J.	49	09
235	Rosford, O.	42	07
236	Ambridge, Pa.	3	77
237	Chester, Pa.	56	55
238	New Alexandria, Pa.	6	13
239	Philadelphia, Pa.	58	25
240	Phoenixville, Pa.	6	50
241	Newark, N. J.	14	90
242	Hawthorne, Ill.	23	24
243	West Pullman, Ill.	12	90
244	Bellefonte, Pa.	12	78
245	Trenton, N. J.	48	96
246	Crompton, R. I.	22	01
247	Wilmington, Del.	35	57
248	Coatesville, Pa.	39	76
249	Nanticoke, Pa.	37	12
250	Pittsburg, Pa.	99	22
251	Cleveland, O.	26	11
252	Northampton, Pa.	26	93
253	Lopez, Pa.	55	59
254	New Britain, Conn.	25	77
255	West Newton, Pa.	25	77
256	Ronco, Pa.	19	77
257	Spring Valley, N. Y.	19	13
258	W. E. Pittsburgh, Pa.	25	36
259	Chicago, Ill.	38	31
260	Taylor, Pa.	44	32
261	Taylor, Pa.	38	00
262	Ansonia, Conn.	11	54
264	Juliet, Ill.	30	00
265	Taylor, Pa.	64	04
266	Glen Lyon, Pa.	34	36
267	Kingston, Pa.	27	36
268	Duquesne, Pa.	39	00
269	East Chicago, Ind.	29	00
271	Treskow, Pa.	34	59
272	Delano, Pa.	15	00
273	Hudson, N. Y.	24	25
274	Youngstown, O.	50	01
275	Perth Amboy, N. J.	58	20
276	Ambridge, Pa.	27	95
277	Hartford, Conn.	21	67
278	Wilkes Barre, Pa.	31	72
279	Glen Campbell, Pa.	28	75
280	Stockton, Pa.	28	00
281	Manchester, N. Y.	17	00
282	Syracuse, N. Y.	13	13
283	Auburn, N. Y.	—	—
284	Rome, N. Y.	17	88
285	Glassport, Pa.	9	00
286	Lorain, O.	17	49
287	Carnegie, Pa.	18	00
288	So. Bethlehem, Pa.	22	95
290	Clarksburg, W. Va.	6	00
291	Brooklyn, N. Y.	14	13
292	Detroit, Mich.	27	85
293	Duquesne, Pa.	52	09
294	Madera, Pa.	—	—
296	New Kensington, Pa.	33	13
297	Dravosburg, Pa.	23	59
298	Holden, W. Va.	43	20
299	Kent, Pa.	18	00
300	Johnstown, Pa.	56	64
301	Chicago, Ill.	20	39
302	Fogelsville, Pa.	18	13
304	Hailwood, Pa.	33	30
305	Bruceton, Pa.	17	19
306	Cumbola, Pa.	18	49
307	Wilkes Barre, Pa.	13	85
308	East St. Louis, Ill.	15	43
309	Clayville, N. Y.	14	25
310	Hazleton, Pa.	25	00

Процент від гроший до 1-го січня 1912	1.027.34
Прихід за січень 1912 р. є	14.472.31
РОЗХІД:	0 39
Посмертне по бл. п.:	
Івані Глишак, Minersville, Pa.	575.00
Петрі Янчанин, New Florence, Pa.	1.000.00
Афтанасі Хан, Lopez, Pa.	1.400.00
Юрію Коркобец, Latrobe, Pa.	1.000.00
Григорію Смолинець, Breslau, Pa.	200.00
Панькови Келечави, Jersey City, N. J.	1.400.00
Антоні Куземко, Minersville, Pa.	1.000.00

Асафаті Лизак, Ansonia, Conn.	90.00
Ількови Башнянин, Taylor, Pa.	300.00
Запомога по бл. п.	
Марії Пукач, Latrobe, Pa.	400.00
Анні Ковен, Ernest, Pa.	400.00
Марії Слodyчка, Shamokin, Pa.	400.00
Запомога для:	
Стефана Амбіцького, Shamokin, Pa.	200.00
Луки Федиц, Chisholm, Minn.	200.00
Николая Осюрак, Plymouth, Pa.	200.00
Стефана Ставицького, Old Forge, Pa.	100.00
Якова Іваницького, Swoyers, Pa.	100.00
Михайла Квасінського, Philadelphia, Pa.	100.00
Сирітська часть по:	
Льві Воронка, Jersey City, N. J.	800.00
Стефані Оверчак, Ford City, Pa.	310.00
Михайлі Масляр, Olyphant, Pa.	45.00
Платня гол. Уряду за січень „Свобода“ як орган за січень	270.00
Адміністрація Р. Н. Союзу за січень	1.401.40
Весь розхід за січень 1912 р. виносить	325.73

СПРАВОЗДАНЕ КАСОВЕ „РУСЬК.
МОЛОДЕЧОГО СОЮЗА“
за місяць січень 1912 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa.	14	75
2	Mt. Carmel, Pa.		50
3	Olyphant, Pa.	3	75
4	Jersey City, N. J.	1	80
5	Mt. Carmel, Pa.	2	50
7	McAdoo, Pa.		—
8	Elmira, N. Y.	4	00
9	St. Clair, Pa.	6	17
10	Ansonia, Conn.	4	50
11	Waterbury, Conn.	2	00
12	Yonkers, N. Y.		75
14	St. Louis, Mo.	6	05
16	Lansford, Pa.	7	60
18	Seymour, Conn.	1	00
20	Jessup, Pa.	5	00
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead, Pa.		—
24	Shamokin, Pa.		48
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.	1	00
27	Glen Lyon, Pa.	11	24
28	Mahanoy Plane, Pa.	6	50
29	Rhone, Pa.	4	35
30	Breslau, Pa.	2	05
33	Northampton, Pa.	30	60
35	Whitney, Pa.	1	50
36	Scottdale, Pa.	2	65
37	Chisholm, Minn.	3	25
38	Auburn, N. Y.	5	00
39	Syracuse, N. Y.		75
40	Edwardsville, Pa.	5	25
42	Passaic, N. J.	3	40
43	Simpson, Pa.	4	00
45	Philadelphia, Pa.		—
46	Plymouth, Pa.	6	75
47	Ambridge, Pa.	1	50
48	McKeesport, Pa.	2	00
53	Pittsburg, Pa.	10	35
55	Carnegie, Pa.	5	50
58	Ramey, Pa.	1	90
59	Leisenring, Pa.	2	70
60	Baltimore, M. D.	1	35
61	Dunlo, Pa.	1	25
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.	1	75
66	New York, N. Y.		—
67	Butler, Pa.		25
68	Ansonia, Conn.	1	13
70	Jersey City, N. J.	3	20
72	Alden Sta., Pa.	12	75
73	Providence, R. I.	1	25
78	Minersville, Pa.	3	50
81	Baltimore, Md.		90
82	New Alexandria, Pa.	2	75
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	4	00
87	Lancaster, N. Y.	2	65
90	Centralia, Pa.		—
91	McKees Rocks, Pa.		50
92	Taylor, Pa.	3	50
96	S. S. Pittsburg, Pa.	6	75
97	Marion Heights, Pa.		50
98	Shenandoah, Pa.	3	50
99	Wilkes Barre, Pa.	2	50
102	Cleveland, O.	1	75
103	Export, Pa.	1	00
104	Perth Amboy, N. J.	3	15
105	Nicetown, Pa.		50
106	Chicago, Ill.	1	50
107	Sayre, Pa.	2	48
108	New York, N. Y.	1	75
109	Ellsworth, Pa.	1	00
113	New Florence, Pa.		—
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	3	75
121	Trenton, N. J.	26	25
123	Scranton, Pa.	1	35
126	Beaverdale, Pa.	1	50
127	Buffalo, N. Y.		25
128	Lorain, O.		50
129	Sykesville, Pa.	2	75
130	Pittsburg, Pa.	1	25
132	McKeesport, Pa.		—
133	Newark, N. J.	1	75
135	Smoke Run, Pa.		—
136	Carnegie, Pa.		75
139	Oil City, Pa.	1	75
140	Youngstown, O.	1	00
142	Elizabeth, N. J.	4	05
147	Allentown, Pa.	6	75
148	California, Pa.	1	25
156	Sheffield, Pa.		25
157	Donora, Pa.	3	25
162	Scranton, Pa.	2	25
179	St. Louis, Mo.	1	00
182	Dixonville, Pa.	1	90
188	Ginter, Pa.	3	10
197	Swoyers, Pa.	9	25
198	Port Jervis, N. Y.		—
201	Whippany, N. J.		25
203	Brooklyn, N. Y.		—
207	Jeanette, Pa.	2	78
208	Kingston, Pa.		—
213	Bayonne, N. J.	4	50

Від.	Місцевість	\$	ц.
217	Rochester, N. Y.		50
222	Mahanoy City, Pa.	4	35
223	Port Buckley, Pa.	1	50
225	Desloge, Mo.		—
227	Derry, Pa.	1	10
228	St. Clair, Pa.		96
229	Scranton, Pa.	4	00
240	Phoenixville, Pa.	1	50
241	Newark, N. J.		25
244	Bellefonte, Pa.	2	00
245	Trenton, N. J.	3	25
246	Crompton, R. I.		25
247	Wilmington, Del.		50
249	Nanticoke, Pa.	1	65
252	Northampton, Pa.		50
255	West Newton, Pa.	4	00
257	Spring Valley, N. Y.	1	50
258	W. E. Pittsburg, Pa.		75
260	Taylor, Pa.		25
273	Hudson, N. Y.		50
276	Ambridge, Pa.	1	25
283	Auburn, N. Y.		—
285	Glassport, Pa.		25
286	Lorain, O.		25
291	Brooklyn, N. Y.		75
296	New Kensington, Pa.	2	40
298	Holden, W. Va.	1	50

Прихід за січень 1912 р. € 364.09

Зіставлене:

Прихід за січень 1912 р. € - 364.09

Готівка з кінцем грудня 1911

р. остала - 14.359.19

Процент до 1. січня 1912 € 129.50

Весь прихід разом € 14.852.78

Розхід за січень 1912 р. € 15.00

Готівка з кінцем січня остас 14.837.78

Дм. Капітула, г. предс.,
Ал. Шарпюнь, г. касієр,
С. Ядловський, г. секр. ф.

ЖІНКИ! Учїть ся акушерїї в нашій
школі або у себе в дома. На-
ука у вашій рідній мові. Станьте ся не-
зависимими. Наука триває 3 місяці; по її
зкінченню видаємо диплом. Адресувати:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery,
229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Петро Ярема
РУСЬКИЙ ПОГРЕВНИК

випозичає кер-
чі на весїля, хре-
стинні і всім дру-
гі за бажанн.

115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон:
Orchard 2568.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пізнїть
складати свої ощадности в стейтовім
Банку на роуї вулиці

— Carson i 14-oi. —

Сей банк є одним з найстарших
і найпевнїйших банків, що цілковито
забезпечує Ваші ощадности. У нас
складають ся гроші церковні,
братські, сирітські і ин. Кож-
дий, що має у нас гроші, отримує на
бажане звїт стейтових контролєрів.

Продаємо **НОРАБЕЛЬНІ НАРТИ** на най-
ліпшій лінії, а **ГРОШІ** до краю висилаємо
по поштовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.
South Side Pittsburg, Pa.

И. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Бучак, урядн. банк.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвшіпка і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес.
Видає міжнародні монї ордери, драфти і пе-
ресилає гроші до всіх частин свїта. Позичає
гроші на реальности. Депозита сего банку
подвоїли ся протягом послїдних 5 лїт і вино-
сять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth
Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

РОДИМЦІ!

Час попірати своїх земля-
ків, а не ворогів нашого
народу. Загляньте у вільній
хвилі до моєї канцелярії побіт руської перкви, а переконаєтеся, що
продаю шифкарти на всі найліпші лінії і найтанше до і з краю.

Продаю дуже тано білети на шифи до Providence, Fall River, Boston, Worcester.
Посїдаю вибір ріжнородних книжок та календарів. Достарчаю також карети і ав-
томобілі на забави і весїля. Спробуйте а не пожалуйте. Телефон: Орчард 6086.

H. CZARNECKI 30 E. 7th Street,
NEW YORK CITY.

Григорій -
Мукашевський
Член Р. Н. Союзу.

ТАНА ПРОДАЖА ШИФКАРТ. ТЕЛЕФОН:
№ 887.
Orchard.

ОДИНОКА РУСЬКА АГЕНЦІЯ ШИФКАРТОВА В НЬО ЙОРКУ.

ВАЖНЕ! По причині конкуренції між лініями, можете
від нас відїхати до Старого Краю найменшим кош-
том на добрих, поспїшних шифах на Гамбург, Бремен, Роттердам
і Антверпен.

Жиючим подальше від Нью Йорку, завчасу замовляємо місця
на шифах, як і наші агенти зустрічають пасажирів на стаціях
(depot) в Нью Йорку. Ми стараємо ся о вигоду пасажирів, як та-
кож і про їх багажі і нічліг.

ВИСИЛАЮ ГРОШІ ДО ВСІХ ЧАСТИЙ СВІТА, скоро,
точно і тано. Мінію гроші на старокраєні, на американські після
найнижшого курсу.

КРАЯНИ! По що йти до чужих, котрі Вас не розуміють,
коли можете уїхати до добре знаного, авторизо-
ваного агента і високо кваліфікованої Руської Агенції в Нью Йорку.

Хто має замір їхати до старого краю, або спроводити кого до Америки, нехай удасть ся до мене, а всім
ручу за найліпшу услугу. Прому Пов. Членів Р. Н. Союзу звернути на се увагу.

Удавайте ся особисто, листовно або по телефоні до:

G. KUNASHEVSKY, 179 East 3rd Str., New York, N. Y.

Новий вибір русько-українських рекордів.

Грамофони продаємо на силах; рекорди в мовах:
русько-українській, польській і ниших.

Депозит \$5.00 принесе до Вашої хати 20-доларову гово-
рячу машину разом з 12-ма кусниками пісень, вальсів ітд.

У власнім інтересі Ви. Купуючи так місцевих як і з околиці, радимо, перед
закупкою якогубудь грамфону: зїйти ласкаво до нашого складу і оглянути наші
говорячі машини; се воєсім не обовязує нікого до купки.

Як Вас інтересують золоті ювілейські випробї, посїдаючи нову гаранцію, то замкайте спе-
ціального катальога з 150 річниц, як кишковими і стїнними годинниками, будильниками, бранзо-
летами, кистками та нишими ювілейськими річниц.

Наш склад є отворений кожного дня до 9-ої години вечером а в недїлі цілий день.

Натальог висилає ся даром.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO. DEPT. T. 131 E. 7th STREET
NEW YORK, N. Y.

LOXOL

PAIN-EXPELLER
Reg. U. S. Pat. Off.
49% ALCOHOL
E. A. RICHTER & Co.
215 Pearl St.
NEW YORK

RHEUMATISM
SOOT, NEURALGIA,
LUMBAGO, COLIC,
PAINS, BRACHIALGIA,
SPRAINS, ETC.

Позахатні робітники.

Робітники, виставлені на холод і вохкість,
уникнуть докучливих болів ревматизму і невраль-
гїї, уживаючи д-ра Рїхтера „Pain Expeller-y“ в
хвилі, коли почують перші кольки (ломаня).

Сей лік має запевнену постійну славу від 43
лїт. Уживають його скрізь по цілїм свїті, а ді-
стати його можна у всіх другїсторях Злученїх
Держав по 25 і 50 центів за фляцку.

Уживайте його також в случаях напруже-
ня мускулів, звихнєнь, болів в суставах,
в боці і в грудях, болю зубів, ушній; жо-
лудкових корчів.

Повне поученє в руськїм язичі находить ся
в кожній коробці.

Будьте уважні і вистерїгайте ся численних
наслідувань. Правдивий Pain Expeller находить
ся тільки в такій коробці, яка тут представлена
на образку.

Сей лік виробляють

F. Ad. Richter & Co.
213-215 Pearl Str., New York City

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам кра-
пливою і брехливою рекламою. Як
вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви дайте цїгану,
чим він ручить і до його зарука? Відвїчалний Агент і банкір
складає заруку в державну касу. Заки попірите кому свій грїш,
чи то до переходаня, чи переслали до старого краю, поперед пере-
ноняйте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований грїш.
Я зложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.**
як заруку для вас

Тому тамте, що треба уникати непевних банкірів. До наших послуг є
старий, опитний Агент, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 ко-
рон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00.
Продає шифкарти до Європи і до Америки, робить контракти,
повномласти та поладжує військові справи, а усе те робить

дешево, совїсно і точно.

Питайте по подробиці курсу і цїни шифкарт.
Відповідаю відоротю поштою, а всімк пораду дам безплатно.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington St., New York. 23-48

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на рони 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Председатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркович, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добот, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАННЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2076 КВІТ \$132.00
на сто тридцять два долари, котрі Місц. Уряд отримав як похор. кошта по Дмитрі Слота з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Ст. Луйс, Мо., дня 30. грудня 1911.

Сьвідки:

Олекса Валеский,
Еміліян Дзюбин.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Від. 14.

Стефан Макара, предс.
Григорій Конча, секр.

Ч. 159 КВІТ \$80.00
на вісімдесят доларів, котрі п. Николай Тракало отримав як помертну заповому по донці Анні з Головної Каси Руського Молодечого Союзу в Америці.

Spangler, Pa., дня 11 січня 1912.

Николай Тракало.

Сьвідки:

Василь Велчка,
Антошко Товбулевский.

Від місцевого Уряду Руського Молодечого Союзу в Америці. Від. 120.

Іван Венгрин, прадс.
Михайл Бачей, секр.

Ч. 2161 КВІТ \$1400.00
на тисяч чотириста доларів, котрі п. Юлія Келечева отримала як померт-

ну і заповому по мужу Паньку з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Jersey City, N. J. дня 13 лютого 1912.

Юлія Келечева.

Сьвідки:

Д. Капітула,
Ал. Шаршонь.

Подяна.

Я низше підписана Анна Гарабин складаю велику подяку так Головному Урядови Р. Н. Союзу як і місцевим урядникам Братства сьв. о. Николая, відділ 129 Р. Н. Союзу, за скорі і точне виплачене мені по смертної заповому в сумі 500.00 дол. по помертнім моім мужу, бл. п. Івані. Сайсквіл, Па., 19-го січня 1912 р.

Анна Гарабин.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Бр. князя Данила, від 73, повідомляє своїх членів, що на 1912 р. вибрано слідуєчий уряд: Омелян Рекрут, прадс.; Йосиф Бекенбах, з. прадс.; Федор Заходник, касієр; Михайло Сьвідер, секретар; контр. ком.: Ник. Храпливий і Дмитро Модь; надзирателі хорих: Гавр. Лучка і Олекса Заходник. Адреса секретаря слідує: Мих. Сьвідер, 11 Pilgrim Str., Providence, R. I. — М. Сьвідер, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. сьв. Стефана, від. 221, подає до відомости, що річний мітінг відбув ся 21. січня 1912. і на ній вибрано новий уряд як слідує: Ігнатій Ничай, пр.; Й. Мотало, секр.; Мих. Яворський, кас.; контрольна комісія: Вас. Грушевський, Дмитро Кривий, Ів. Гайович; опікуни хорих: Ів. Павлюк, Павло Кореньовський, Войтх Тронд, Пав. Гомода. Мітінги відбувають ся в кождо другу неділю по першій. — П. Мотало, секр.

ЛОРАЙН, О. Бр. Преображення Господного, від. 286, подає до загальної відомости, що дня 17 грудня 1911. вибрано на річний мітінг новий уряд на рік 1912 як слідує: Петро Проць, прадс.; Іван Піндура, з. пр.; Петро Решетар, секр.; Іван Стисловський з. секр.; Михайло Юцишин, касієр; доз. хор.: Василь Коздрунь; до фани: Івац Салак; контролори: Ілько Дудак і Григорій Коваль. Мітінги місячні відбувають ся даліше в першу неділю до 15-ім. Братство платять тижневу заповому \$5.00, а на випадок смерті \$30.00. Просимо всіх, що хотять вступити до нашого братства, щоби удавали ся по інформації до місцевого організатора і секретаря: Р. Resetar, 3162 Norfolk Ave., Lorain, Ohio.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 311, подає до відомости, що вибрано слідуєчий уряд: Й. Кришун, пр.; М. Яворський, з. пр.; А. Хомий, кас.; Й. Шлюс, з. кас.; М. Латішевський, секр.; А. Гаврилків, з. секр.; П. Гаврилків і З. Прощів, трост.; Ст. Страдецький і М. Яворський, син. Івана, маршл. Мітінги відбувають ся в другу суботу по першій, в Tomkins Square Hall, 134 E. 7-th Str. — М. Латішевський, секретар.

Мініспорт, Па.

Великий Концерт

В ПАМ'ЯТЬ 100 ЛІТНИХ УРОДИН
О. МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

відбуде ся

заходом русько-католицької громади сьв. Йоана Крестителя в „Longe Hall“ при Evans Ave.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 18-го ЛЮТОГО 1912, при співучасті Пітсбурського „Бояна“, під дірігентурою Вп. Т. Стисловського і Вп. Г. Зеленкевич, звісної фортеп'яністки.

О годині 7-ій по вечірні відправить заупокійну панахиду Впр. і Всесьв. шамбелян, парох Пітсбурга К. Курилло в сослуженню Всеч. оо. сусідів.

О годині 8-ій розпочне ся Концерт з такою програмою:

I. Часть.

1. Вступне слова — місцевий парох о. Стефан Ваццишин,
2. Мово рідна — хор,
3. Веснівка і Мово рідна — деклямація,
4. Цьвітка молять і Там є в лісі зруб — хор,
5. Опихане пане — деклямація, Й. Голодинський,
6. Ангел ночі — терцет, п. М. Пастирчак, п. О. Ковальська, п. М. Михальська,
7. Ой старайтеся працювати і з турецької неволі — дуєт-хор і п. М. Костишак.

II. Часть.

1. Відчит про о. Маркіяна Шашкевича — Впр. і Всесьв. о. шамбелян К. Курилло,
2. Не згасайте ясні зорі — хор,
3. Зацвила в долині червона калина — дуєт: п. А. Стисловський, п. М. Костишак,
4. Лиха доля — декл. М. Баглай,
5. Shmid: „The Wirlwind Concert“ — п. Г. Зеленкевич, солю фортеп'ян,
7. Зазвенімо і Ой летіла горлиця — терцет-хор,
8. о. К. Курилло: „Псалом мойому народови — декл. Гр. Мончак,
8. Ніщинський: „Вечерниці“ — хор з фортеп'яном,
9. Там за тихим за Дунаєм — солю, п. М. Костишак і хор,
10. Закінчене і відспіване народного гимну.

Вступ: першорядні сидячі місця 50 цт., другорядні сидячі місця 35 цт., сидячі місця 25 цт.

Дохід призначений на місцеву чернов. Комітет.

Деслодж, Мо.

Дня 18. лютого 1912 відбуде ся в гали Церковній представлене

„Сватане на Гончарівці“

Запрошає ся всіх місцевих і позамісцевих Русинів до численної участі. Галя єсть досить велика, для кождо-го буде місце вигідне.

Весь дохід призначений на Р. У. Церкву в Деслодж, Мо.

Початок о 7. годині вечером.

Вступ: I. II. і III-й рад крісел по 35 цт., решта по 25 цт.

За комітет:

Іван Якимів, предс.

Пошукування.

Пошукую свого швагра Івана Лепак; деє перебуває в Міссурі стейті. Хтоб про него знав, або він сам, нехай зголосить ся в дуже важній справі, на адресу: Михайл Гурін 1231 So. Shird Str., St. Louis, Mo.

Хтоби знав де є Гриць Федорчак з Усця руського жонатий в Брукліні, 26 літ, високий, чорнявий, пареславний, гикавий, брата має в Сісаго, котрий обікрав мене на \$112, т. є. одіжу, \$30 готівки, золотий вигарок а навіть з коверти \$1 на кождо церковну, нехай дасть мені знати о тім опусті, а хто відбере від него ті річі і припровадить його, дастане \$20 надгороди. Назвиско може змінив. — Андрей Телен, R. F. D. No. 2. Box 34, Carnegie, Pa.

Пошукую кривних Стефана Ягеллу і Панька Малецького, котрі мають перебувати в Нью Йорку або Джерси Сіті, щоби зголосились на адресу: Lukas Szczurko, 152 McClure Ave., N. S. Pittsburg, Pa.

МОЛОДЕЦЬ, літ 25, пошукує товаришки життя. Дохід з його власного бізнесу перевищує 100 дол. місячно. Кандидатка, має бути дівчиною від 19 до 22 літ, доброго характеру, знаюча англійський язык, та господарна. Посаг неконечний. Листи з фотографією просять ся слати до:

N. W. C. C. J.

P. Office — St. Paul, Minn.

Господарі Русини!

Покидайте майни

і всякі желізні фабрики.

Ходіть з нами на фарми. Закладаємо величезну Руську Колонію. Ближні пояснення даром. Пишіть на отсю адресу:

N. HARRIS, 1628 W. OHIO STR., CHICAGO, ILL.

РУСЬКІ ЧИТАЧІ!

Ріжні умовини, пануючі в Росії, силують тисячі людей емігрувати відтам в Америку. Тут, серед глуші, здалеку від рідні, другів та знайомих, серед людей з якими не мож розмовити ся, не одиому приходить ся вельми тяжко, а особливо це тоді, коли чоловік хорий і не в силі обяснити своєї хвороби рідною мовою. Тому то ми предкладаємо Русинам, щоб лічили ся за дешеві гроші і ручимо їм цілковите вилічене. Повідо-мте нас, від як давна хоруєте, опишіть подрібно усі признаки вашої недуги, а если є вона до виліченя без особистих оглядин, ми відверотно вишлемо вам лік і ви певно будете нам вдячні. Ми вилічили уже многих, звертаючих ся до нас за помічю, вилічимо і вас.

Цілковито лічимо онанізм.

Повне вилічене від мужеської без-сильности.

Спеціально лічуть ся мужеські недуги по найприступнійших цінах.

От наші ціни лінів:

Знищеня волося на тілі	1.50
Вилічене пятен на лиці	2.00
На поріст волося	1.50
На поріст вусів „Усатий“	1.00
Проти прищів на лиці	2.00
Проти печеня	1.00
„ чахотки	2.00
„ ревматизму	2.00
„ лихорадки	1.50
„ жодудкового катару	1.50
„ простуди	1.50
„ болю голови	1.00
„ ломаня в костях	1.50
„ хрипки	1.00
„ катару в носі	1.00

Всі лікарства висилає ся разом з докладним поученем як уживати.

RUSSIAN DRUG CO.

АПТИКА: 36 Rivington Street, NEW YORK, N. Y.

ДАРОМ!

фарми!

фарми!

фарми!

Хочете дізнати ся, деб могли запевнити свою будучність?
Хочете дізнати ся, деб можна дістати фарму на легкі сплати?
Де найгарнійше підсоне?
Де можна збирати три і чотири рази в рік?
Де можете мати найменше 200 доларів з акра?

Пишіть до нас, а ми вишлемо Вам зовсім безплатно „Новий Провідник для хліборобів“.

Southern Land Association, 902 WALNUT STR., Philadelphia, Pa.

